

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXV, broj 15

16. travnja 2015.

cijena 200 Ft

***Tamburaški sastav Koprive
iz Petrovog Sela s prijateljima
iz Hrvatske nakon promocije treće
CD-ploče „Nazdravlje“***

Foto: Timea Horvat

9. stranica

Krležini recitatori

4. – 5. stranica

Poslovni susreti

10. stranica

„Dravsko proljeće“

12. stranica

Komentar

Rič i tambura, tambura i rič

Čudakrat čujemo da tambura spasiti neće naš narod, ali, kad bi se hteli šaliti, onda bi lako mogli reći, bar će agoniju polipšati. Zaman imamo skoro u svi naši gradišćanskohrvatski seli tamburaške sekcije, dajemo u ruke mladim školarom instrumente, jedno vrime dura oduševljenje i onda nestane ta početni elan, volja i želja za učnjom. Rijetki su slučajevi da zahvaljujući žilavosti ko-to dite i zajde u odraščene tamburaške sastave, ali pri Kopriva i na to ima pelde. Mi Gradišćanski Hrvati čutljivi smo narod na mužiku i svirku, jačenje i tancanje, a sad jur jedan čas imamo zvanaredne i odlične tamburaške grupacije na tlu naše regije od kih stane zdih, ostanu nam otprta usta. Iznimno je veselje pak viditi, kako se tamburaška i folklorna tradicija predaje i unutar familijov, kako ljubav prema glazbi i glazbalu od čaće zajde do sina i kćerke. Takove obitelji dobro znamo u Petrovom Selu, ali Hrvatski Židan ter Koljnof isto tako imaju takove pretkipe. Petroviski vazmeni pondiljak skupaspravio je stručnjake, kolegare od tamburov, svirače s hrvatskoga i ugarskoga svita, mjesta su ovde imali ljubitelji i poštovatelji tamburaške glazbe i svi smo skupa ostali zadivljeni kako sedam Petroviščanov na dobrovoljnoj osnovi se zalaže za hrvatstvo, za spašavanje kusića glazbene prošlosti, a na vlašće zadovoljstvo stvaraju se novi teksti, melodije i ritmi. U jednoj narodnosnoj zajednici svaki svirač, svaki instrument ima duplasto značenje, duplastu ulogu. Posebno onda, kad tamburanje hodi i sa znanjem hrvatskoga jezika, poznavanjem riči, sadržaja pojedinih jačkov. Koprive su davno stale na liniju proizvodnje glazbenih produkta, jer ako je već otpjevana i snimljena ka-ta jačka, to zlamenuje da će i ostati za budućnost, da ima zaufanja da će se to slušati i za sto ljet. Uprav tako, kako mi sad prelistavamo Kurelčeve knjige, najprzamemo stare kazete na ki jaču stariji Petroviščani pri čihanju, za svinjokoljem, pri razni svetki. Stari, dovidob othitani nosači zvuka, knjige, požutjeli kipici trenutno doživljavaju visoku cijenu vridnosti. I k tomu ni tribi iskati obrazloženje. Koju snagu tambura ima u ovoj oslabljenoj jezičnoj situaciji, to smo vidili i na predstavi židanske kazališne grupe minule nedlje, kad je glazba i jačka upletena dobrim dijelom i u glumačku igru. Morebit zvuči patetično, ali s velikim zalaganjem i potporom more dojeti i zanimanje sa strane mladine ka će znati vridnovati, vagati i cijiniti nastojanja, odlične iskorake za to da se učini sve što je nek moguće za spašavanje naših nestalih, dovidob zanemarenih vridnosti. A to je i jedan od čvršćih ciljev svakoga svisnoga tamburaša i igrokazača, čemu ćemo se svaki put veseliti u vrlo opširnom i dobro pripravljenom slavlju, kakovoga smo imali na petroviskoj promociji, a tajedan dan kasnije u židanskom teatru. U vlasništvu tambure i riči, riči i tambure...

Tiho

Glasnikov tjedan

Ima u političkom i društvenom životu Hrvata u Mađarskoj takvih dana kada se u pola dana dogode važne stvari, sjednice, susreti, dogovori, razgovori, donesu odluke, preda na uporabu završena investicija..., a pri tome se zaigra i nogomet, pleše se, svemu prethodi i zabava uz vrsne orkestre... Jedan od takvih datuma je pred nama, to je 25. travnja, mjesto događanja grad Pečuh. Naime, toga dana u prijepodnevnim satima održat će se godišnja skupština Saveza Hrvata u Mađarskoj. Ci-

žava svoju redovitu sjednicu sa šesnaest točaka dnevnoga reda. Prve dvije su izvješća, slijedi u osam točaka prihvaćanje financijskih izvješća Hrvatske državne samouprave, ureda i ustanova, izvješće o radu HDS-a i ustanova. Potom se u posebnim točkama raspravlja o mogućnostima preuzimanja Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma u Budimpešti u HDS-ovu nadležnost te o utemeljenju HDS-ove ustanove u Pomurju. Slijedi točka izvješće o djelovanju županijskih udruga hrvatskih samouprava za 2014. godinu, te o mogućnostima sudjelovanja na javnim natječajima sufinanciranih iz EU fondova. Na kraju je «razno».

Dan prije, dakle 24. travnja, u večernjim satima u organizaciji Hrvatske državne samouprave, Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj te pečuške Hrvatske samouprave, ustrojiti će se I. državna kobasicijada u Pečuhu, s početkom u 19 sati u Športskoj dvorani «Dezső Lauber», uz kulturni program, kojem će sudjelovati domaći izvođači, a o dobrom raspoloženju pobrinut će se poznati hrvatski sastavi Slavonia band i Gašo band. Organizatori očekuju odziv hrvatskih samouprava, ustanova i civilnih udruga diljem Mađarske, te, naravno, sve ljubitelje svinjskih specijaliteta i tradicionalne pučke kuhinje.

Dan 25. travnja u svečanoj dvorani Hrvatskog vrtića osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže okruniti će svečani spomen-program kojim će se proslaviti 100. obljetnica rođenja učitelja, kantora i zborovođe Ladislava Matušeka, i to uza sudjelovanje Ženskoga pjevačkog zbora Augusta Šenoe, KUD-a Tanac i kukinjskoga KUD-a Ladislava Matušeka.

Ima u političkom i društvenom životu Hrvata u Mađarskoj takvih dana kada se u pola dana dogode važne stvari, sjednice, susreti, dogovori, razgovori, donesu odluke, preda na uporabu završena investicija..., a pri tome se zaigra i nogomet, pleše se, svemu prethodi i zabava uz vrsne orkestre... Jedan od takvih datuma je pred nama, to je 25. travnja, mjesto događanja grad Pečuh.

vilne udruge koja je svojim političkim djelovanjem i izbornom pobjedom, svojih lista na izborima 2014. godine odredila tko će nas voditi i tko će politizirati u ime politički aktivnih, (izašlih na izbore) i svih ostalih Hrvata u Mađarskoj.

Istoga će se dana održati jedina športska priredba najvišega političkog tijela Hrvata u Mađarskoj, HDS-a. U organizaciji Odbora za mladež i šport Hrvatske državne samouprave, 25. travnja, na novome malonogometnom igralištu Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkom domu Miroslava Krleže priređuje se Hrvatski državni malonogometni kup. Na nj se očekuju momčadi iz šest županija i glavnoga grada, a prijaviti se mogu svi Hrvati ljubitelji nogometa, ako su zainteresirani, kod predsjednika područnih samouprava. Istoga dana HDS-ova Skupština odr-

Branka Pavić Blažetin

Problem narodnosnih dječjih vrtića treba riješiti na državnoj razini

Pošto se fičehaska Seoska samouprava obratila za pomoć Hrvatskoj samoupravi Zalske županije u svezi s teškoćom održavanja mjesnoga hrvatskog dječjeg vrtića, županijska organizacija ubrzo se odlučila za organiziranje okrugloga stola pod naslovom „Očuvajmo naše narodnosne ustanove“, na koji je pozvala parlamentarne zastupnike regije, predstavnike hrvatskih krovnih organizacija, hrvatskih naselja i dječjih vrtića. Na okrugli stol, 26. ožujka u Fičehazu, odazvali su se László Teleki, parlamentarni zastupnik, Ivan Gugan predsjednik Hrvatske državne samouprave, Jozo Solga, voditelj HDS-ova ureda, i predstavnici hrvatskih pomurskih naselja. Péter Cseresnyés, parlamentarni zastupnik, i Mišo Hepp, glasnogovornik Hrvata u Mađarskoj, zbog svojih zastupničkih obveza nisu mogli nazočiti skupu.

Marija Vargović pozdravlja sudionike okrugloga stola (slijeva: Stjepan Tatai, Jozo Solga, Marija Vargović, Ivan Gugan, László Teleki).

Nakon pozdravnih riječi predsjednice županijske samouprave Marije Vargović, nazočnima se obratio i domaćin, fičehaski načelnik Stjepan Tatai i zahvalio na brzom reagiranju Hrvatske samouprave Zalske županije. Ukratko je izvijestio nazočne s problemima financiranja dječjeg vrtića s malim brojem djece. Zakon o narodnostima propisuje: ako osam roditelja to zatraži, treba u mjestu osigurati narodnosni odgoj, međutim sredstva koja za to daje država nisu dostatna za financiranje ustanove. Samouprava se obratila za pomoć na više mjesta, ali zasada odgovor nije stigao, naime samouprava krši zakon ako zatvori svoju ustanovu, međutim ako to ne učini, onda će do kraja godine doći u stanje stečaja. Iz razgovora se ispostavilo da je taj problem i u Sumartonu, jednako kao i u drugim hrvatskim regijama, odnosno narodnosnim ustanovama. Međutim, ubuduće će se problem javiti i u onim dječjim vrtićima u kojima je sada odgovarajući broj djece, naime broj rođene djece u padu je i mnogo mladih parova se seli u inozemstvo. Neki su se načelnici žalili kako iz godine u godinu plešu na tankoj niti, hoće li moći financirati svoje ustanove. Samouprave imaju zadatke, međutim uz to država ne prilaze dovoljno sredstava. U malim naseljima svi su troškovi racionalni-

zirani, novac se ne rasipa, nego se troši samo na određene zadatke, i ovako je vrlo teško. Ako je stav države da razvija i seoska područja, trebalo bi i uložiti sredstva u njih, jer inače će iz tih mjesta odeseliti svi mladi. Zatvaranjem ustanova taj se tijekom još više ubrzava, mladi roditelji će tražiti stanovanje gdje ima odgojno-obrazovne ustanove.

Ivan Gugan, predsjednik HDS-a, reče da, nažalost, Hrvatska državna samouprava dobiva financijska sredstva samo za održavanje svojih ustanova, ali obećao je da će preko glasnogovornika Hrvata u Mađarskoj obratiti se Odboru narodnosnih glasnogovornika, odnosno da će na sljedećem zasjedanju Saveza državnih narodnosnih samouprava govoriti o tom problemu, da se nađe rješenje. Sudionici okrugloga stola složili su se u tome da je prvi zadatak pronaći rješenje za krizno

stanje fičehaskoga dječjeg vrtića, a sljedeći je korak da se riješi financiranje narodnosnih dječjih vrtića s malim brojem djece, naime ako zakon odredi održavanje ustanove već s osmero djece, za to država treba osigurati i sredstva. Jozo Solga reče da je taj problem državne razine i na toj razini treba i riješiti. Zakon glasi: ako osam roditelja zatraži narodnosni odgoj, onda to treba i osigurati, a po zakonu ako postoji jedna skupina u dječjem vrtiću, onda tamo treba da bude dvije odgojiteljice i jedna dadilja, međutim država vrtiće financira po broju djece ustanove. Parlamentarni Narodnosni odbor treba izraditi sustav po kojem u svakom naselju gdje postoji narodnosna samouprava i narodnosni dječji vrtić s minimalnim ili malim brojem djece, da se on stopostotno financira. To treba provesti preko Parlamenta i da uđe kao automatizam, zapravo tu se ne traži ništa drugo nego ono što je zakonom određeno, da se i financijski podupire. Parlamentarni zastupnik László Teleki izvijestio je nazočne da je o tom problemu govorio u Parlamentu i razgovarao s nadležnim državnim tajnicima da se krizno stanje riješi u kratkom roku, te je ponudio da će u zajedno s drugim parlamentarnim

Sudionici okrugloga stola (slijeva: Stjepan Radnai, sumartonski donaćelnik, Zoltan Štric, bilježnik u Serdahelu i Sumartonu, Edit Hervai, bilježnica u Keresturu i Fičehazu)

zastupnikom organizirati sastanak s nadležnim državnim tajnicima i predstavnicima parlamentarnog Odbora narodnosnih glasnogovornika. Prema predviđenome, predstavnici pomurskih Hrvata sredinom travnja sastat će se s nadležnima kako bi zajedno našli rješenje za taj problem.

„Krleža” – školsko natjecanje u kazivanju stihova

Dana 18. ožujka, u sklopu ovogodišnjih Dana hrvatskoga jezika, po već uhodanoj tradiciji, održano je školsko natjecanje u kazivanju stihova učenika Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže. Natjecali su se učenici svih razreda, izuzev učenika 12. razreda, od prvoga razreda osnovne škole do 11. razreda gimnazije.

Školskom natjecanju prethodila su natjecanja po razredima, na kojima su izabrani najbolji kazivači i upućeni na školsko natjecanje. Pripreme su bile, kao što to i priliči, temeljite, birala se pjesma, vježbala i bilo je tremu pred ovako velikim školskim izazovom. Jer nije mala stvar postići najbolje rezultate na „Krležinom” školskom natjecanju u kazivanju stihova.

Vaša je urednica nazočila natjecanjima po svim kategorijama. U školskoj auli natjecali su se učenici u sljedećim kategorijama: kategorija 1. – 2. razreda, kategorija 3. – 4. razreda, kategorija 5. – 6. razreda, kategorija 7. – 8. razreda, kategorija gimnazije.

U kategoriji 1. – 2. razreda natjecalo se 20 učenika. Od ove godine u „Krleži” su dva prva razreda, te su djeca sa svojim učiteljima vježbali danima pred natjecanje, i pokazali izvrsne sposobnosti. Natjecalo se 12 učenika prvih razreda: Milan Popović

Najbolji kazivači stihova Hrvatske škole Miroslava Krleže u kategoriji 1. – 2. razred (učenici 1. razreda)

Ivaniševića, Paje Kanižaja, Jadranke Čunčić Bandov, Ante Gardaša.

Njihov je nastup ocjenjivao tročlani ocjenjivački sud u sastavu Zlata Štric Soltesz (odgajateljica), Ana Rea Jeđud (učenica 12. r.) i Žanet Vörös (profesorica).

U kategoriji 3. – 4. razreda djeca su pokazala s koliko su se ozbiljnosti i žara pripremala za natjecanje, kazujući stihove Stjepana Jakševca, Ratka Zvrka, Grigora Viteza, Gustava Krkleca, Sonje Smolec, Dubravka Horvatića, Stipana Blažetina. Njihov je nastup ocjenjivao tročlani ocjenjivački sud u sastavu Zlata Štric Soltesz (odgajateljica), Diana Daskalov (učiteljica) i Ana Rea

Jeđud (učenica 12. r.). Natjecalo se osam učenika iz trećeg razreda: Holda Krizmanics (osvojila 3. mjesto), Mira Radics (osvojila 1 mjesto), Milán Kántor (osvojio 2. mjesto), Irina Erić, Luca Kovács, Mirosláv Végső, Enikő Szittár i Borjana Hadzsiev. Uz njih natjecalo se u ovoj kategoriji i osam učenika iz četvrtog razreda: Bianka Bosnyák (osvojila 3. mjesto), Péter Végh, Dávid Drinóczi

Najbolji kazivači stihova Hrvatske škole Miroslava Krleže u kategoriji 1. – 2. razred (učenici 2. razreda)

(osvojio 2. mjesto), Lilla Liszli (3. mjesto), Emma Filákovity, Csanád Kiss, Mirko Franković, Erika Berisa, Blanka Bosnyák, Dominik Dárdai, Emília Sörös, Petra Strazsanác, Péter Szabó (osvojio 1. mjesto), Márko Töröcsik (osvojio 2. mjesto). U ovoj kategoriji (1. – 2. r.) natjecalo se i osam učenika drugoga razreda: Kata Csökli, Filip Grubacs, Mirjana Jónás, Mira Kovács (osvojila 1. mjesto), Márkó Orovcza, Mátyas Pataki (posebna nagrada jer on tek od rujna uči hrvatski jezik), Dorina Puskás (osvojila 3. mjesto), Flóra Széplaki (osvojila 2. mjesto). Učenici su kazivali stihove: Zlate Kolarić, Kišun, Ratka Zvrka, Grigora Viteza, Vesne Parun, Marka Dekića, Stipana Blažetina, Roberta Katalinića Jeretova, Stanislava Femenića, Drage

Najbolji kazivači stihova Hrvatske škole Miroslava Krleže u kategoriji 3. – 4. razred (učenici 3. razreda)

Najbolji kazivači stihova Hrvatske škole Miroslava Krleže u kategoriji 5. – 6. razred

(osvojio 2. mjesto), Bianka Antal, Bránkó Hahner (osvojio 1. mjesto), Anna Hadzsiev, Dóra Horváth i Éva Sántha.

Natjecatelj u kategoriji 5. – 6. razreda, te u kategoriji 7. – 8. razreda ocjenjivao je tročlani ocjenjivački sud u sastavu Zoltán Gatai (profesor), Ana Rea Jeđud (učenica 12. r.) i Jelena Kis Kollár (profesorica). U kategoriji 5. – 6. razreda natjecalo se sedam uče-

Najbolji kazivači stihova Hrvatske škole Miroslava Krleže u kategoriji 3. – 4. razreda (učenici 4. razreda)

nika, a u kategoriji 7. – 8. razreda osam učenika.

U kategoriji 5. – 6. razreda najbolje rezultate postigli su: Réka Balogh, učenica 6. r. osvojila je prvo mjesto, Iván Végh, učenik 6. r. i Melitta Meláth, učenica 5. r. podijelili su drugo mjesto, a treće mjesto pripalo je učenici 5. r. Vanesszi Újházi. U kategoriji 7. – 8. razreda

Najbolji kazivači stihova Hrvatske škole Miroslava Krleže u kategoriji 7. – 8. razreda

prvo mjesto osvojio je učenik 8. r. Darko Hahner, drugo mjesto učenica 7. r. Diana Terzić, a treće mjesto učenica 7. r. Mirella Orovicza.

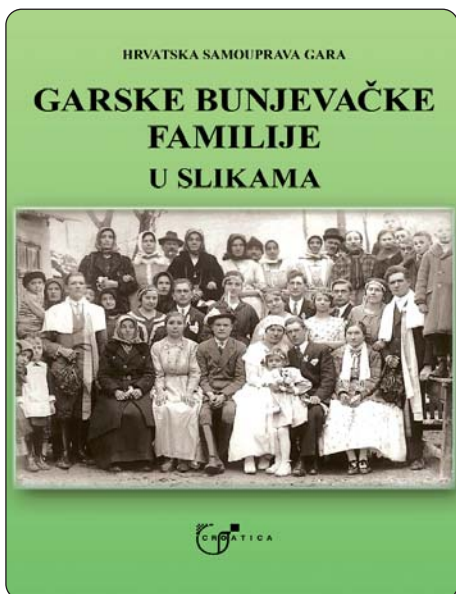
U kategoriji gimnazije natjecalo se 14 učenika, a njihov nastup ocjenjivao je tročlani ocjenjivački sud u sastavu Rita Ronta Laić (profesorica), Gabi Kohut Várhelyi (profesorica) i Ana Rea Jeđud (učenica 12. r.). U kategoriji gimnazije dodijeljene su dvije posebne nagrade, učenici 11. r. Dalmi Rodek koja je kazivala stihove na kajkavskom narječju te učeniku 11. r. Eminu Aliustiću koji je kazivao (prekrasne) vlastite stihove, s izuzetnim interpretatorskim umijećem. Najbolji u kategoriji gimnazije bili su učenik 11. r. Nikola Végh, osvojio je prvo mjesto, drugo mjesto pripalo je učeniku 11. r. Jozi Dervaru, a treće mjesto podijelili su učenici 9. r. Anett Bozsánovics i Edin Avdić.

Branka Pavić Blažetin
Foto: Ákos Kollár

Najbolji kazivači stihova Hrvatske škole Miroslava Krleže u kategoriji gimnazija

Garske bunjevačke familije u slikama Hrvatska samouprava Gara. Croatica, Budimpešta, 2014.

Poslije prve knjige, monografije pod naslovom *Garski Bunjevci*, objelodanjene potkraj 2012. godine, početkom ove godine tiskano je novo izdanje garske Hrvatske samouprave, ovaj put pod naslovom *Garske bunjevačke familije u slikama*, tiskano u nakladi izdavačke kuće Croatica u Budimpešti. Tako je prva knjiga s domalo 400 stranica i 300 fotografija o garskim Bunjevcima, koju su oni sami napisali, sastavili, predvođeni članovima mjesne Hrvatske samouprave, a koja u deset poglavlja obrađuje podrijetlo i doselidbu Hrvata Bunjevaca, povijest sela, tradicije, školstvo, kulturni život, popis bivših i današnjih bunjevačkih familija, športski život, istaknute Bunjevce, na kraju s jednim povijesnim, jezičnim i književnim prilogom, dobila svoj isto tako reprezentativni nastavak. Kako je potkraj prošle godine, prigodom kratkog prikaza novog izdanja uz ostalo naglašeno, zapravo ona je drugi dio trilogije, koja će biti zaključena sljedećim izdanjem o rodoslovljima, odnosno familijskim granama garskih Bunjevaca, odnosno bunjevačkih Hrvata.

“Već prije dvije godine počeli smo sakupljati stare fotografije za prvu knjigu *Garski Bunjevci*, zapravo opću monografiju, ali manje o bunjevačkim familijama. Taj rad nastavljen je sakupljanjem slika o garskim familijama u Gari, što je i bila prvotna ideja, ali i izvan Gare, od onih podrijetlom iz našega naselja. Nitko nas nije odbio. Istraživane su i familijске grane, rodoslovlja, ali to će nakon daljnjih istraživanja biti predmet treće knjige. Tako smo došli do 127 familija i jedne knjige, svojevrsnog fotoalbuma bunjevačkih familija, reče tada Martin Kubatov. Od najstarijih do današnjih naraštaja, a vjenčane slike su u središtu pozornosti, jer

su se nekada slike pravile povodom vjenčanja. Uostalom, knjiga je dostavljena svakoj obitelji. Objelodanjena je s potporom iz Fonda Ministarstva ljudskih resursa.

Potkraj prošle godine na priredbi Hrvatske samouprave u Gari predstavljena je nova knjiga pod naslovom *Garske bunjevačke familije u slikama*. Izdanje Hrvatske samouprave, koje iz tiska izlazi početkom ove godine u budimpeštanskoj Croatici, ukratko je predstavio predsjednik samouprave Martin Kubatov. Tom prigodom on uz ostalo reče kako je istražujući i familijске grane, odnosno rodoslovlja, prikupljena golema građa, koja zahtijeva daljnja istraživanja i obradbu, na temelju kojih će izdati i treću knjigu o garskim Hrvatima Bunjevcima, o rodoslovljima. Podsjetimo kako je prva knjiga pod naslovom *Garski Bunjevci* objelodanjena potkraj 2012. godine, također u izdanju Izdavačke kuće „Croatica“. O svojim istraživanjima rodoslovlja bunjevačkih obitelji u matičnim knjigama pohranjenim u elektronskoj bazi podataka Kalačke nadbiskupije, Martin Kubatov tom prigodom ukratko se osvrnuo na neke zanimljivosti, i to na opće zadovoljstvo okupljenih.

Glavni urednik uzornog i jedinstvenog izdanja Hrvatske samouprave čiji je glavni urednik i odgovorni izdavač predsjednik Martin Kubatov, lektor dr. Mijo Karagić, na 343 stranice objelodanjeno je 553 obiteljske fotografije crno-bijelim tiskom. Izdanje je ostvareno s potporom Fonda Ministarstva ljudskih resursa putem natječaja. Na naslovnici je vjenčana fotografija, odnosno svadbena slika Katice i Pere Aladžića iz 1935. godine. Na poleđini omota nalaze se slike Stane Zomborčević i Stipana Šibalina, te Marije i Janje Šibalin. Knjiga je tiskana u Croatici, neprofitnom poduzeću za kulturu, informativnu i izdavačku djelatnost.

Dvojezični uvod, svojevrsno obraćanje čitateljima, i zahvalnicu, ali i kratke potpise slika, u ime izdavača potpisuje glavni urednik izdanja Martin Kubatov, predsjednik garske Hrvatske samouprave koji na bunjevačkoj ikavici uz ostalo napominje:

«Čili naš arhiv koji smo uspili sakupiti potiče iz 20. vika. Familije su se počele slikati otprilike od 1900-ih godina. No to nije bilo lako ko danas, a nije bilo ni jeftino praviti slike, tako se siromašniji svit sliko samo prilikom svatova. Zato smo od svakoje familije iskali vinčane slike bračni parova kojima posvećujemo istaknuto mjesto i značaj med fotografijama. To daje “izuzetnost” našoj knjigi.»

Slike su poslagane po abecednom redu 127 bunjevačkih obitelji: Aladžić, Antalović,

Asić, Babić, Bešlić, Carić, Čilić, Davidov, Dujmov, Gergić, Gojtan, Gugan, Jasenović, Jelašić, Karagić, Komesar, Kričković, Kubatov, Kubatović, Kulišić, Kusulja, Matoš, Mihaloović, Milanković, Miljački, Molnar, Ostrogovac, Pančić, Patarčić, Peštalić, Petrovac, Probojac, Rajić, Rakoš, Rapić, Ševarac, Šibalin, Šimić, Šokac, Vujić, Zomborčević i Zorić, uz gotovo isti broj obiteljskih nadimaka ili pučki «ruganih imena», primjerice Babini, Bonini, Bricini, Bucini, Buđini, Bugerovi, Buzdini, Cepini, Cigini, Čibicini, Čibini, Čvorkovi, Džočarovi, Đikini, Fabini, Grabljašovi, Grgini, Gršini, Guskovi, Ivošovi, Kesincini, Košutovi, Kričkovi, Krumpirovi, Kusarovi, Ličurovi, Lokini, Mecini, Mičodašovi, Mikicini, Miškulinovi, Pajini, Papučarovi, Pašini, Paulini, Prđini, Pruncilinovi, Sisakovi, Srotini, Susini, Šikljini, Špicini, Tamburicini, Tandrčkovi, Trbuškovi, Trčkovi, Trokurovi, Tutini, Vence-
lovi, Vulcerovi, Zazini, Zeckilinovi, Žukini... U knjizi ćemo otkriti brojne poznate osobe iz javnog, društvenog, kulturnog i športskog života Hrvata u Mađarskoj rodom iz Gare: književnik Antun Karagić, novinar Antun Kričković, koreograf Antun Kričković, književnik i društveni djelatnik dr. Mijo Karagić, društveni djelatnici Stipan Karagić, Mišo Hepp, Joso Ostrogovac, Angela Šokac Marković, Joso Šibalin, nogometaši Nikola Pančić, Ivan i Antun Dujmov (Dunai), te osobe koje nisu rođene u Gari, ali su podrijetlom iz Gare, primjerice novinari i društveni djelatnici Ivan Gugan (otac Ivan Gugan), Stipan Balatinac (baka Ana Išpanović/Dujmov)...

«Najvećim postignućem ove knjige držimo to da smo spasili stare slike naši garski bunjevački familija i okupili sve u jednom izdanju.»

Za sve to su najzaslužnije prije svega garske obitelji koje su dale fotografije iz svoje arhive, nadalje oni koji su pomagali u sakupljanju fotografija. Jednako tako zaslužni su Mariška Patarčić Kubatov, koja je izabrala i složila stare fotografije, dr. Mijo Karagić koji je i ovo izdanje lektorirao u društvenom radu, a ne u posljednjem redu i Fond Ministarstva ljudskih resursa koji je materijalno pomogao izdavanje ove knjige. Na kraju knjige nalazi se Pogovor koji je napisao dr. Mijo Karagić.

S obzirom da je ova jedinstvena knjiga tiskana u nakladi od 450 primjeraka, zasigurno će se ona naći na policama svih bunjevačkih obitelji, u rukama njezinih članova koji su ponosni na svoje podrijetlo i nacionalnu pripadnost, pa makar danas već i ne govore svoj materinski jezik.

„Večer Hrvata iz Pečuha“

Predstavljanje vjerskog časopisa *Zornica* i knjiga *Blagdanski kalendar*

U organizaciji virovitičke Gradske knjižnice i čitaonice te pečuške Zaklade *Zornica*, 7. travnja u prostoru Knjižnice priređena je „Večer Hrvata iz Pečuha“, korizmeno-vjerski program u sklopu kojega su posjetitelji mogli nazočiti predstavljanju vjerskog časopisa, dviju knjiga, ali i pogledati izložbu „Križevi“ autora Anite Mandić i Akoša Kolara koji su putujući po naseljima i priredbama u Mađarskoj, dokumentirali ovdajšnje hrvatske običaje. Prije samog predstavljanja vjerskog časopisa „*Zornica nova*“ urednice Milice Klaić-Taradije, sve nazočne, uz ravnateljicu Gradske knjižnice i čitaonice Višnju Romaj, pozdravila je i zamjenica gradonačelnika grada Virovitice Željka Grahovac. Uz časopis koji uz aktualna događanja prati i ispoljavanje vjerskog života Hrvata u Mađarskoj, predstavljene su i dvije knjige koje opisuju vjerske običaje Hrvata u Mađarskoj, „*Blagdanski kalendar*“ 1 i 2 publicista i etnografa Đure Frankovića. Predstavljanje knjiga dodatno je začinio pečuški zbor Augusta Šenoe koji je brojne Virovitičane oduševio izvedbama korizmenih, ali i drugih pjesama. (www.icv.hr)

Foto: Á. Kollár

PEČUH – U sklopu Erasmus programa od 13. do 19. travnja doc. dr. sc. Ivan Trojan gostuje na Katedri za kroatistiku Filozofskog fakulteta u Pečuhu. Za to vrijeme predavat će o hrvatskoj dramskoj književnosti XIX. stoljeća.

PEČUH – Studenti i profesori Katedre za kroatistiku Filozofskog fakulteta u Pečuhu te djelatnici Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj 17. i 18. travnja odlaze na dvodnevnu terensku nastavu u Srbiju (Vojvodinu) i Hrvatsku. Tom će prigodom posjetiti Suboticu gdje će ih primiti ravnatelj Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata Tomislav Žigmanov, potom Tavankut gdje će pogledati tamošnju etnokuću, a u Vukovar će posjetiti Spomen-dom na Ovčari, Memorijalni centar i Eltzov dvorac.

PEČUH – Vesna Haluga, generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu, 20. travnja posjetit će Katedru za kroatistiku Filozofskog fakulteta gdje će se informirati o djelatnosti Katedre. Tom će se prigodom upriličiti i susret sa studentima.

PEČUH

Pečuh – skriveni ljudski potencijali

Hrvatska samouprava grada Pečuha prihvatila je proračun za 2015. godinu na sjednici održanoj 11. veljače u sjedištu Samouprave koje se nalazi u Ulici Essze Tamás 3, na adresi Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe. U 2015. godini četveročlano zastupničko tijelo, čiji je predsjednik Ivan Gugan, dopredsjednik Stjepan Blažetin te zastupnici Blaško Bošnjak i Jozo Hari, gospodarit će sa sedam milijuna 329 tisuća forinti. Od toga je ostatak iz 2014. godine četiri milijuna 35 tisuća forinti, državna potpora za dodatne djelatnosti 490 tisuća forinti, državna potpora za djelovanje 271 tisuća forinti te potpora samouprave grada Pečuha za 2015. godinu u iznosu od dva milijuna 540 tisuća forinti te ostatak od 200 tisuća forinti.

Zastupničko tijelo Hrvata grada Pečuha odlučno je provesti niz mjera i akcija radi aktiviziranja hrvatske zajednice u Pečuhu, gradu u kojem živi više tisuća Hrvata, što bjelodano pokazuje i popis stanovništva iz 2011. godine, kaže predsjednik Samouprave Ivan Gugan. Dodaje da ga je razočarao i upis birača u hrvatski birački popis i izašli broj birača na biralište. Smatra da je taj broj trebao biti znatno veći. Stoga je najvažniji politički zadatak aktivizirati Hrvate grada Pečuha kako bi postali djelatni članovi hrvatske zajednice.

Dosad su imali četiri sjednice, te donijeli niz važnih odluka. Mi smo jedna od brojčano jačih narodnosnih zajednica u Pečuhu, kaže Gugan koji obnaša dužnost predsjednika pečuške Hrvatske samouprave i Hrvatske državne samouprave. Ima dosta stvari koje se djelomice poklapaju jer zaista Pečuh je, kažimo tako, središte Hrvata u Mađarskoj, te se pečuška Hrvatska samouprava i HDS brinu o hrvatskim ustanovama u gradu kojih ima dosta i od kojih su mnoge u HDS-ovoj nadležnosti.

Na posljednjim sjednicama donijeli smo odluku o pomaganju Zaklade za hrvatsko školstvo u Pečuhu (pečuška Hrvatska samouprava utemeljila ju je prije više od deset godina) s 300 tisuća forinti, raspisali smo natječaj i dodijelili tri stipendije darovitim srednjoškolicima Hrvatske gimnazije Miroslava Krleže, 50 tisuća forinti po učeniku i polugodištu, planira se raspisivanje natječaja za civilne udruge grada Pečuha, kaže Gugan. Samouprava planira niz program u kojima će sudjelovati kao organizator i suorganizator, sve radi poticanja Hrvata grada Pečuha, oko zajedničkih programa, okupljanja, snaženja nacionalne svijesti i njegovanja materinskog jezika. Pred nama su četiri i pol godine, budemo li mogli povećati broj birača koji će izaći na sljedeće mjesne i narodnosne izbore, onda smo učinili veliku stvar, zaključuje Gugan.

Branka Pavić Blažetin

MOHAČ – Na poticaj KUD-a „Mohač“, a s nakanom da ubuduće postane tradicijom, i ove godine, 18. travnja, u Domu mladeži (Ifjúsági Centrum) u 19 sati priređuje se Šokačko-švapski bal (Schwabisch-Kroatischer Ball). Prigodnim programom bal će otvoriti KUD „Mohač“. Svirat će naizmjenično dva orkestra, UnterRock, odnosno Juice. Ulaznice u pretprodaji kod Stipana Filakovića (20/851-3425) po cijeni od 2000 forinta.

IZLOŽBA „HRVATSKA U SLIKAMA“

U organizaciji Fotokluba Mecsek i Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu, 7. travnja 2015. u pečuškom Domu civilnih zajednica otvorena je izložba „Hrvatska u slikama“. Otvorenju je nazočilo više od stotinu posjetitelja, a izložbu je otvorila generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu Vesna Haluga.

Izložba «Hrvatska u slikama» nastala je povodom ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, te je do sada postavljena u Budimpešti i Pečuhu. Ovom se izložbom željelo prikazati više radova članova Fotokluba Mecsek koji su tada sudjelovali raspisanom natječaju i koji su svojim velikim odazivom pokazali kako su ljepote Hrvatske nepresušan izvor nadahnuća, ali i dokaz istinskog prijateljstva dvaju naroda.

Uvodno se nazočnima obratila Csilla Vincze, ravnateljica Udruge doma odgajatelja, koja je iskazala veliko zadovoljstvo što je izložba postavljena u galeriji Doma civilnih zajednica. O samoj izložbi govorio je predsjednik Fotokluba Mecsek Gábor Hámori koji je istaknuo umjetničku vrijednost fotografija. Osvrnuo se i na dugogodišnju suradnju s fotoklubovima iz Osijeka i Zagreba, te je izrazio želju učvršćenja i proširivanja suradnje i na druge dijelove Republike Hrvatske.

Na šezdesetak izloženih fotografija prikazani su gotovo svi dijelovi Hrvatske, posebno priobalni gradovi (Dubrovnik, Rovinj, Split, Šibenik...), a osim umjetničke, ova izložba velik je doprinos i turističkoj promidžbi Republike Hrvatske.

Generalna konzulica Vesna Haluga zahvalila je nazočnima na velikom odazivu te naglasila da samo istinski prijatelji mogu na tako lijep način prikazati graditeljsku, prirodnu, materijalnu i nematerijalnu kulturnu baštinu jedne zemlje.

-mcc-

BUDIMPEŠTA – „Velikani hrvatske umjetnosti 20. stoljeća“ naslov je likovne izložbe koja će se otvoriti 16. travnja, u 16.30 sati, u Galeriji Vigadó. Riječ je o djelima velikana hrvatske umjetnosti 20. stoljeća, koje su dio zalihe Galerije starih i novih majstora varaždinskoga Gradskog muzeja. Posjetitelje će pozdraviti veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti Gordan Grlić Radman, postav otvara ministar ljudskih resursa Zoltán Balog i ravnatelj varaždinskog muzeja Miran Bojanić Morandini. Izložba je otvorena za javnost do 3. svibnja 2015.

PEČUH – U svečanoj dvorani Hrvatskoga školskog centra Miroslava Krlježe 25. travnja, u povodu 100. obljetnice rođenja učitelja, kantora i zborovođe Ladislava Matuškera, nastupaju KUD Tanac, kukinjski KUD Ladislava Matuškera te Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe uz pratnju njihova orkestra.

„METAMORFOZA“ MLADENA LUKAČEVIĆA

Đakovački slikar Mladen Lukačević po drugi put izlaže u maloj galeriji pečuskoga Hrvatskog kluba Augusta Šenoe. Njegova druga izložba u tom prostoru otvorena je 8. travnja 2015. godine, predstavljajući četrdesetak radova pod zajedničkim nazivom „Metamorfoza“. Posrijedi je svojevrsna mala retrospektiva iz njegova 40-godišnjega stvaralaštva. U spomenutom Klubu Mladen Lukačević već je izlagao, u lipnju 1993., za vrijeme Domovinskog rata, u sklopu svojevrsnoga kulturnog predstavljanja grada Đakova. Slikar Mladen Lukačević Luka (1951., Đakovo) već od osnovne škole pokazuje nadarenost za slikanje i crtanje, a u 20-ima počinje slikarsku karijeru koja traje gotovo 50 godina. Naslikao je više od 3000 slika od kojih je 1200-ak još u njegovu vlasništvu, a ostale su u različitim zbir-kama diljem svijeta. Na izložbi otvorenoj dva dana nakon njegova 64. rođendana izložio je 40-ak radova. To je njegov osobni pokušaj pečuskoj publici prikazati svoju „malu retrospektivu“, pogled na desetljeća plodnoga likovnog stvaralaštva, s naglaskom na opus nastao nakon zadnje pečuske izložbe. Većina je radova rađena u tehnici ulja na platnu, crteža i kombinirane tehnike. Lukačević se pokazuje kao vrstan autor, napose krajobraza i veduta, ali i odličan portretist. Osim slikarskim radom, Lukačević se bavi i književnošću, stoga njegove slike uvijek „pričaju“ širu priču od one na platnu. Nakon teškoga moždanog udara unosi nove teme i motive, dodajući do tada pretežnoj figuraciji elemente apstrakcije i naglašenog simbolizma. Stoga i naziva ovu izložbu Metamorfoza. Odlučio je krenuti novim, manje poznatim umjetničkim stazama, dokazujući kako je u umjetnosti, kao i u životu, stalna samo mijena, reče između ostalog Mirko Čurić otvarajući Lukačevićevu izložbu. Otvaranju izložbe nazočila je i generalna konzulica Vesna Haluga, a za glazbenu podlogu pobrinuo se đakovački duo AH.

Branka Pavić Blažetin

Trenutak za pjesmu

Igračka vjetrova

Pati bez suze, živi bez psovke,
i budi mirno nesretan.
Tašte su suze, a jadikovke
ublažit neće gorki san.

Podaj se pjanom vjetru života,
pa nek te vije bilo kud:
pusti ko listak neka te mota
u ludi polet vihor lud.

Leti ko lišće što vir ga vije,
za let si, dušo, stvorena;
za zemlju nije, za pokoj nije
cvijet što nema kor'jena.

Tin Ujević

Vazmeni dar petrovskih tamburašev Koprive

Oda radosti – Premijera CD-ploče „Nazdravlje“

Tamburaši Koprive su Petrovom Selu najmiliji svirači, a jaki hrvatski glazbenici, ako ne i najjači, u ovom kraju. Njeva zvanaredna osobina je da znaju s ponosom svoje pokazati, uz svoje se i veseliti ter iz ljubavi svirati vlašćemu narodu. Tako je svečana dvorana petroviskoga doma kulture bila mala na vazmeni pondiljak, kad je po broju albumov sigurno najplodnija glazbena grupacija Gradišća prezentirala svoju treću CD-ploču naslova «Nazdravlje». Uz vlašće, autorske pjesme (dr. Andraša Handlera i Roberta Harangozoa) Koprive su ovput imale na repertoaru i iz arhiva iskopane (polu)pozabljene petroviske jačke, hrvatske, ugarske melodije, američanske note, izvedene s puno strasti i virtuoznosti u dva tematski bloki.

Ugarski tanci No. 5 od Brahmsa s prekrasnom tamburaškom obradom otvorili su dvourni premijerni koncert Koprivov na Vazam s tim pak na neki način slijedili i tradiciju, jer njev prvi nosač zvuka pod naslovom «Gizdav sam da sam Hrvat» bio je prezentiran isto tako na vazmeni pondiljak 2011. ljeta. Pred američkom turnejom je snimljena druga cedejka «Koprive Live», tako da svako drugo ljeto produciraju nam petroviski dičaki novi album, svenek s

novimi presenećenji, a zviranjki su još daleko neišcrpljivi. Jačka «Petrovo Selo» po tekstu i aranžmanu odzgora spomenutoga autorskoga dueta s dobrom dozom melankolije i nostalgije, najprlje je «pogibelna» za emocije i srca svim nam domoljubom, a još veći val čuti more izazvati pri iseljeničtvu. Pri pripravi na koncert se je najprzela knjiga Frana Kurelca ki je 1871. ljeta pohodio ove naše kraje i skupljao narodno blago. Po tom se vidi kako su onda jačili Petrovišćani pojedine tekste i koliko riči se je zgubilo, no te su sad vrnuli naši dičaki najzad u originalne jačke. Ovput med gosti su veliki aplauz dobile žene i divojke sviračev, ke su sudjelovale pri izvedbi petroviske jačke *Šurljali su si junaki*, dokazajući da i doma pri familija je mužika na važnom mjestu. Kako je rečeno pri prezentaciji, Ansambl Lado je snimio jačku pod naslovom *Oj, nadaljski zdenci* za ku nismo ni znali da je naša petroviska, ali hvala Bogu, prik Koprivov je spašen ov stari dragulj od čistoga pozabljenja. I ne samo ova jačka nego i brojne druge naše melodije kot *Litnje noći*, *Kad se večer zaškuri*, *Tuge moje tuge...* ke se takaj najdu na ovom glazbenom produktu. Pjevač i tamburaš Rajmund Filipović s kupicom je igrao na žica svojega instrumenta, i da je ova atraktivna izvedba pri kompoziciji Ševa ter i vježba od čuda truda i marljivosti i po ocjenjivanju publike zavrnilo priznanje, bilo je samo od sebe razumljivo i očividno. A štimung malo po malo se približavao k vrhuncu. U intermecu su na harmoniki paradirali Ambruš Škrapić i Tibor Timar, a potom su upleteni pri makedonski ritmi i drugi člani Koprivov. U toj muzičkoj kooperaciji se je narodila sjajna produkcija u kojoj su svi nazočni jednako, prezuvjetno uživali. Posebna gošća je bila mlada glumica Zsófia Korponay za ku je napisana iz petroviskoga pera ugarska jačka, ali pri interpretaciji pjesme Whitney Houston *I will always love you*, i koža se je naježila od lipote. Tamburaši i Klapa Pin-

kovac na povijesnoj ljubavnoj relaciji (Petrovo Selo – Pinkovac – Slavonija) su napravili jačku *Ljubav je nepobjediva*, pravoda je i ova elegantna kompozicija dobila mjesto na novom albumu. Za sam kraj koncerta ostavljena je naslovna pjesma cedejke ka je na neki način posvećena lani otvorenom kafiću Nazdravlje u Petrovom Selu, kade Koprive i prez poziva

moru vik zaguslati. Glavni junaki na kraju dvourne ode radosti su pozvani najzad na pozornicu još za dodatnu svirku jer bi oduševljena publika još ure dugo mogla poslušati mužiku i čuditi se predivnim jačkam. A kakova je bila po pravom ova promocija, sabrali smo vam u vijenac po mišljenju nazočnih: koncert je bio prvorazredan, fantastičan s profesionalnim svirači, pravimi Hrvatima ki su jako aktuelni, tehnički na novom standardu i sa stalnom perspektivom u džepu. Ljubav materinskomu jeziku, narodu, ljubav jački i mužiki, to smo svi skupa doživili još jednoč pri ovom pozlaćenom vazmenom predvečerju, hvala vam za to, naši najbolji hrvatski tamburaši!

Tiho

Hižne družice, zaručnice i divojke sviračev sudjelovale su pri izvedbi jačke „Šurljali su si junaki“

BUDIMPEŠTA – Hrvatska samouprava VII. okruga organizira dobrotvorni hrvatski bal, koji će se prirediti u subotu, 18. travnja, s početkom u 18 sati, u blagovaonici Hrvatske škole. Na balu svira tamburaški orkestar „Podravka”. Ulaznice od 2000 forinti (sadržava i večeru) mogu se kupiti kod predsjednice spomenute Samouprave Katice Benčik. Budite dobročinitelji, dođite na bal i donesite dar za tombolu! Svi prihodi bala namijenjeni su budimpeštanskoj Hrvatskoj školi.

BUDIMPEŠTA – U organizaciji Zavoda za istraživanje i razvoj prosvjete pri Ministarstvu ljudskih resursa u četvrtak, 23. travnja, u 10 sati, u Croaticinim prostorijama priređuje se završnica Državnoga natjecanja osnovnoškolaca iz hrvatskoga jezika, književnosti i narodopisa. U kategoriji predmetne nastave hrvatskoga jezika natjecat će se učenici iz Serdahela, Petrovoga Sela, Šeljina, Salante i Lukovišća, u kategoriji dvojezičnih škola đaci iz Santova, Pečuha i Budimpešte. U kategoriji narodopisa učenici iz Santova i Pečuha. Njihove će odgovore vrednovati tročlani prosudbeni odbor: Stipan Karagić i Tomislav Krekić, na čelu s predsjednicom Timeom Bockovac. Nadmetanje usklađuje suradnica Zavoda Magdalena Šibalin Kühn.

BUDIMPEŠTA – U Epreskertu Mađarskog sveučilišta primijenjenih umjetnosti (VI. okrug, Ulica Györgya Kmetyja 26 – 28) u utorak, 28. travnja, u 16 sati otvara se izložba kiparice Jelene Vesely „Pokret i nepomičnost”. Posjetitelje pozdravlja veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti Gordan Grlić Radman, stručni će uvod imati povjesničar umjetnosti Tibor Wehner, a izložbu otvara zamjenik državnoga tajnika Ministarstva ljudskih resursa Gergely Pröhle. Organizatori su priredbe Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Budimpešti i Mađarsko sveučilište primijenjenih umjetnosti. Postav je otvoren za javnost do 16. svibnja 2015. godine.

BUDIMPEŠTA – U Hrvatskoj osnovnoj školi i gimnaziji u subotu, 18. travnja, u 11 sati je roditeljski sastanak.

Susret hrvatskih i mađarskih poduzetnika

Poticaaj daljnjeg razvoja trgovinskih odnosa Republike Hrvatske i Mađarske

Veleposlanik Gordan Grlić Radman pozdravlja nazočne.

Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Budimpešti, 26. ožujka priredilo je u rezidenciji susret hrvatskih poduzetnika u Mađarskoj te mađarskih poduzetnika koji su gospodarski povezani s Hrvatskom ili su zainteresirani za suradnju s Republikom Hrvatskom. Prijam je organiziran u okviru provedbe mjera iz Akcijskog plana Vlade Republike Hrvatske podrške hrvatskom izvozu.

Hrvatski je veleposlanik Gordan Grlić Radman u pozdravnome govoru naglasio kako je namjera skupa neformalno okupljanje predstavnika hrvatskih tvrtka u Mađarskoj i mađarskih tvrtka s kojima Veleposlanstvo ima dobre veze na različitim razinama, njihova razmjena mišljenja o aktualnim gospodarskim pitanjima, informacija o gospodarskim potencijalima i mogućnostima dodatnog unapređenja suradnje, a sve poradi poticaja daljnjeg razvoja trgovinskih odnosa dviju susjed-

nih i prijateljskih zemalja. Susretu se odazvalo pedesetak osoba iz gospodarskih krugova, predstavnici hrvatskih tvrtka te ustanova u Mađarskoj poput Agrokora, Mlinara, budimpeštanskog predstavništva Hrvatske turističke zajednice, predstavnici različitih mađarskih kompanija i tvrtka, udruga koje okupljaju gospodarstvenike poput Mađarsko-hrvatskoga poslovnog vijeća, Udruge aktivnih poduzetnika, banaka poput Eximbanke i Erste banke, časopisa Diplomacy&Trade te predstavnici mađarskih državnih institucija poput Ministarstva vanjskih poslova i trgovine te Carinske i porezne uprave. Prijamu je nazočilo i nekoliko članova novoosnovanoga Gospodarskog kluba u Pečuhu koji okuplja poglavito poduzetnike hrvatskog podrijetla, primjerice predsjednik Kluba Marko Györfvári, predstavnici pojedinih tvrtka Čaba Kovačević, Đuro Taradija, Robert Györfvári, Zoltan Farago i Ladislav Romac. Predsjednik Gospodarskoga kluba u Pečuhu Marko Györfvári pozdravio je poticaj hrvatskoga veleposlanika Grlića Radmana, te naglasio kako su takvi susreti itekako potrebni poradi razmjene iskustava, mogućnosti širenja odnosa i veza te, ne u posljednjem redu, razvoja gospodarskih odnosa.

U okviru prijama pripremljen je i prigodni domjenak uz nastup hrvatske pijanistice Ane Granik i mađarskog violinista Vilmosa Oláha.

-mcc-

Dobra zamisao lako pronađe partnere.

Bicentenarij smrti grofa Karla Pejačevića

U Šopronu se je 31. marca održala komemoracija i memorijalni skup u čast velikoga dobrotvora grada, grofa Karla Pejačevića. Na priredbi su se polagali vijenci kod dvojezične spomen-ploče u Pejačevićevom prolazu u Šopronu, a zatim su se održala predavanja u Rejpal-hiži. Gosti su nam bili ravnateljica našičkoga muzeja Silvija Lučevnjak, viša kustosica Muzeja likovnih umjetnosti grada Osijeka, Jasminka Najcer-Sabljak i direktor našičke Turističke zajednice, poznati slikar Srećko Perković. Čuli smo o velikom međunarodnom projektu, koji se odigrava u Bugarskoj, Srbiji, Ugarskoj i Hrvatskoj, a moto su im upravo ova visokoplemićka obitelj. Ono što nam je bilo posebno drago, da je veliki dio fonda likovne ostavštine obitelji nastao ovde u Šopronu ili se na neki način veže za Šopron. Naši gosti su posjetili i kapelu Jankovičevih u Čepregu, bili su na razgledavanju grada Šoprona i vidili izložbu o I. svitskom boju u izložbenom prostoru Lábasház, kuda

upravo dolazi izložba o Pejačeviću u jesen 2016. ljeta. Muzički okvir priredbe je dao ženski tamburaški sastav Rouge, čije su članice iz Hrvatske i Gradišća.

Dr. Franjo Pajrić

Koljnof u stalnom planiranju

Pri kraju pregradnje čuvarnice

Koljnof je već ljeta dugo u stalnom razvoju, svenek se nešto polipšava, gradi, ali uprav proširuje. Trenutno jedna velika investicija se približava kraju, a to je obnova i nadogradnja čuvarnice, prik česa će Koljnofci umjesto dosadašnje dvi zgrade moći u jedan obnovljeni, moderni objekat nositi predškolsku dicu. Po planu, već od junija.

– Prošlo ljeto u maju smo dobili 120 milijun forintov od europskih fondov na našu čuvarnicu ponovljenje i za izgradnju novih sobov kod male crkvice – začme povidati koljnofski načelnik Franjo Grubić s kim i posjećujemo buduće centralno mjesto male dice. On usput objašnjava: – Gradnja je počela lani u septembru, Bog nam je pomogao, kad i u zimi su mogli djelači čuda toga napraviti, tako da nas vrime nije stopiralo. Ako nam se sve grota, onda ćemo moći koncem maja prikdati ov objekt. Kako nadalje čujemo od njega, čuvarnica je proširena tako da će se oblikovati dvi nove sobe, tako su sve skupa predvidjene četire posebne hiže za dičje grupe. Jedna prostorija će se osigurati za pačenu dicu, a velika dvorana za tjelovježbanje sigurno će postati obljubljeno mjesto za sve mališane. Dvi stare sobe takaj će se od pete do glave obnoviti, početo od

struje do izolacije, a i farbanje stijenov nije moguće izostaviti. Kako se poglavar ufa, njegovo selo dostat će konačno jednu čuvarnicu ka će odgovarati svim zahtjevam odgovjne ustanove 21. stoljeća. U svi gradišćanskohrvatski seli se tužu da je sve manje dice, ali Koljnofci zbog toga moru mirno spat. Njevu čuvarnicu pohadja trenutačno osamdeset dice u tri grupa, ka su za vrime obnove smješćena u mjesni dom kulture. – Mi smo se redili i prlje za obnovu, imali smo i svoje plane, ali pinez smo nek lani dostali, hvala Bogu, na ovom europskom naticanju. Ako bude gotova zgrada, to će otprilike stati toliko, kot polovica cijeloljetnoga budžeta samoga sela. Moram reći da nam je jedno oko i na školskoj zgradi, iako ju je prikzela mjesna Hrvatska samouprava, sama zgrada je ostala kod sela. Gledamo naticanja ka bi mogli dostignuti, a u medjuvrimenu smo pobijedili na još jednom naticanju za postavljanje solarnih panelov na krov. Iz toga će zajti struja i za našu školu, a i za dom kulture kot i za općinski stan – veli Franjo Grubić ki priznaje da čez osam ljet, otkidob je načelnik, čuda toga su napravili, ali u prva tri ljeta samo su pinezi potrošeni na plane. – Onda smo čekali na čudo i mora se znati da smo jako škrto gospodarili, ali

nismo imali ni onda, ni sad duga. Na sva materijalna sredstva ka su došla u naše selo smo pazili i merkali da se to troši isključivo na seosku obnovu. I danas smo na ovom putu!

A to pak pravoda svaki more viditi ki zajedu u ovo gradišćansko naselje, kade se još dugo neće isprazniti vriča idejov. – Mi imamo za dvajset ljet najpr plane, ča bi još morali va našem selu stvoriti. Ča bi bilo najbitnije? Obnoviti naš općinski stan, plani su nam gotovi, pravali bi cirka 150 milijun forintov. Otkud? To još ne znamo, ali ja se ufam da će nam to uspjeti u mojem mandatu – nadodaje načelnik ki već dalje govori, kako bi stavili novi krov, izolirali bi zgradu, napravili bi potkrovlje za mali motel, kade bi mogli noćevati gosti ki dojdou negda i s dvimi autobusi. Dalje se razmišlja, kako bi mogli u funkciju staviti objekte na graničnom prelazu, iako se zato javio već jedan privatnik. Nadalje bi namjeravali pred velikom Hodočasnom crikvom park napraviti, kade se more počivati, šetati, ali jednostavno se dobro čutiti. Špekulira se i s turisti, kad ovde nij' industrije, što dojde nuter općini to je iz poreza stanovnikov. – Kad bi se zdignuo turizam, svi bi dobro hodili, no ali to je još budućnost. Va glavi je već skupaspravno, a do realizacije pravamo čuda sriće, a i molitve za naticanja i pineze – tako misli Franjo Grubić, prvi človik Koljnofa.

Tiho

„Dravsko proljeće“

Sve je započelo 2007. godine kada je voditelj pečuskoga KUD-a Tanac József Szávai potražio partnere u Starinu radi organiziranja priredbe koja bi oko običaja podravske Hrvate vezanih uz mladi Uskrs okupila Starinčane. Samouprava sela Starina, tada na čelu s Borbalom Šajić, kaže tadašnji zastupnik mjesne samouprave, danas načelnik sela Starina Šandor Matoric, prihvatila je zamisao, i tako se održalo prvo Dravsko proljeće, u Starinu, a plesalo se i oko Zavičajne kuće u Lukovišću te se prešlo skelom i u prijateljsko naselje Sopje.

I tako godinu za godinom, jedne godine na mađarskoj, druge godine na hrvatskoj strani Drave, u Starinu i Sopju, u organizaciji mjesnih samouprava tih naselja organizira se Dravsko proljeće. Sredstva se iznalaze iz raznih izvora, iz mjesnih, općinskih proračuna, preko natječaja, pa i natječaja prekogranične suradnje do mnogih podupiratelja, veli sopjanski načelnik Jozo Granjaš. Naime, ovogodišnje Dravsko proljeće, deveto u nizu, održano je 10. –11. travnja u Sopju. Nije bilo skele na Dravi koja bi skratila udaljenost Sopja i Starina na svega dva kilometra, nego smo okolo naokolo prešli, bar mi iz Mađarske, stotinjak kilometra kako bi se našli u Sopju. Ništa zato, kaže Šandor Matoric, deseto, jubilaro Dravsko proljeće planiramo održati na obali Drave kod Starina, a bit će i skele koja će nas povezivati cijeli dan.

Glavni organizatori ovogodišnjega Dravskog proljeća Općina Sopje i sopjanski KUD „Podravac“, u suradnji sa starinskom Seoskom samoupravom, a pod pokroviteljstvo Virovitičko-podravske županije, prvi dan druženja osmislili su oko gastronomskog sadržaja. Kuhao se čobanac. Ogledale su se družine brojnih lovačkih društava iz okolice Sopja i Starina, a domaćin je bila Lo-

Tamburaški zbor i orkestar Biseri Drave iz Starina

vačka udruga Fazan. Navečer je na programu bio koncert Buce i Sopjanskih bečara.

Program 11. travnja započeo je misom u crkvi sv. Marije Magdalene. Uz mjesnog župnika nju je celebrirao i šeljinski župnik Jozo Egri koji skrbi i o vjernicima sela Starina. Nakon svete mise svečanim mimohodom u strogom središtu sela predstavili su se brojni sudionici folklorne smotre. Šesnaest KUD-ova i tamburaških sastava, pjevačkih skupina sa svom raznolikošću tradicijske kulture. Slijedio je njihov nastup u sopjanskome Mjesnom domu, a konac večeri obilježila je zabava i druženje svih nazočnih. Nakon večere i zabave za sve sudionike i goste, u 21 sat koncert su održali tamburaški sastav Kristali, Šima Jovanovac i Igor Delač.

Prema riječima župana Tomislava Tolušića, koji se obratio nazočnima, Dravsko je proljeće manifestacija koja mnogo znači za Općinu Sopje, ali i za Virovitičko-podravsku županiju, a svakako i za Hrvate iz Mađarske, koji su došli u velikom broju. – S ovakvim manifestacijama čuvamo naše običaje, učimo svoju djecu nečemu što smo već polako i zaboravili, od narodnih nošnji do priča

Sveta misa u sopjanskoj župnoj crkvi

i druženja, i to je ono što hrvatskom narodu treba u današnje vrijeme, rekao je župan Tolušić, te obećao daljnju potporu Virovitičko-podravske županije Dravskom proljeću i svim sličnim priredbama.

Događanjima drugog dana Dravskog proljeća, između ostalih, nazočili su i predsjednik HDS-a Ivan Guban, predsjednik Skupštine Baranjske županije Csaba Nagy, saborski zastupnik Josip Đakić, šeljinski gradonačelnik Attila Nagy.

Nastupili su : KUD „Podravac“ iz Sopja, Tamburaški sastav iz Starina „Biseri Drave“, KUD „Podravina“ iz Čađavice, KUD „San Marino“ iz Lopara, Orkestar „Šeljinski tamburaši“, barčanski KUD „Podravina“, KUD „Matice Slovačke“ iz Miljevac, KUD „Radinje“ iz Sića, Klapa „Mela“ iz Murtera, pečuski KUD „Tanac I“ i „Tanac II“, KUD „Crkvari“, martinački Ženski pjevački zbor „Korjeni“, KUD „Voćin“, martinački Orkestar „Podravka“, KUD „Lipa“ iz Nove Bukovice, slatinski KUD „Dika“.

Branka Pavić Blažetin

KUD Tanac iz Pečuha

Mala stranica

Razglednica iz mog zavičaja

Lukovišće - Zavičajna kuća

Lukovišće se nalazi pokraj rijeke Drave, blizu hrvatske granice. Susjedna su sela: Novo Selo, Potonja, Brlobaš, Fok (Drávafofok). Jedna od lukoviških znamenitosti jest Zavičajna kuća „To je kuća na gredama, a krov je od trske; u njoj je uređena jedna soba, kuhinja i komora. Na dvorištu su gospodarske zgrade. Zavičajna kuća predstavlja kako su nekada živjeli podravski Hrvati.

Kristijan Oršoš
uč. 6. r. lukoviške škole

Lukovišće - crkva

Lukovišće se nalazi u barčanskoj mikroregiji, u Šomođskoj županiji. U središtu sela je rimokatolička crkva, sagrađena 1723. g. Na oltaru je prikazan susret Djevice Marije i Elizabete. U crkvi je kip svetog Antuna. U selu se slavi proštenje svetog Antuna. Svake nedjelje je sveta misa.

Silard Hornjak
uč. 6. r. lukoviške škole.

Čovjek pripada zemlji

Dana 22. travnja u čitavom svijetu obilježava se Dan planeta Zemlje. Naš planet obiluje rijekama, morima, planinama, livadama, parkovima, šumama...

Poglavica Seattle rekao je: „Zemlja ne pripada čovjeku, nego čovjek pripada zemlji.“ Kada malo bolje razmislimo o toj izreci, shvaćamo koliko je važna naša Zemlja. Ona je izvor života, radosti i ljubavi, stoga čuvajmo naš planet od utjecaja štetnih plinova i različitih vrsta onečišćenosti, jer mi pripadamo Zemlji i činimo je ljepšom i ugodnijom za život!

Deset zapovijedi prijatelja prirode

Najprije očisti pred svojim pragom.

Ono što si očistio danas, čuvaj sutra.

Štiti prirodu, ne uništavaj je.

Ne onečišćuj zrak jer čisti zrak dug je život.

U svoje srce i u srce bližnjih usadi ljubav prema prirodi.

Ne kradi od budućnosti.

Nastoj da ono što imaš, traje što duže.

Misli danas za bolje sutra.

Nadzirano odlazi otpad i ne stvaraj divlja odlagališta.

Sjeti se da nisi vlasnik Zemlje, nego njezin zaštitnik i čuvar.

Mali jezični savjetnik

Zemlja ili zemlja

Piše se i jedno i drugo. **Zemlja** se piše velikim slovom kad je posebno naglašeno njezino astronomsko značenje kao jedne od planeta Sunčeva sustava. Malim slovom piše se **zemlja** kad ima značenje materije, tla ili prostora, čovjekova boravišta odnosno ovoga svijeta, te značenje država i u izrazima: **ničija zemlja, obećana zemlja, pijan kao zemlja, laka mu crna zemlja.**

HRVATSKI JEZIK

Natjecanje, kazalište i filmska radionica

Višegodišnja je tradicija priredba Dani hrvatskoga jezika u Serdahelu prigodom kojih se posvećuje posebna pozornost hrvatskome jeziku. Serdahelska Hrvatska samouprava i mjesna osnovna škola svake se godine pobrinu za organiziranje programa, koji se održavaju isključivo na hrvatskome jeziku. Ove godine u okviru Dana jezika, 18. ožujka, priređeno je regionalno natjecanje kazivanja stihova i proze, a 19. ožujka gostovanje Hrvatskog kazališta iz Pečuha s lutkarskom igrom *Mala pčelica Maja*, te je ustrojena međunarodna filmska radionica.

Mala pčelica Maja među svojom publikom

Na svim programima u središtu pozornosti bio je hrvatski jezik, te su na njima sudjelovali i učenici iz matične domovine, u kazivanju stihova iz Draškoveca, a na filmskoj radionici iz Ivanovca. Lutkarska igra Tatjane Bertok Zupković „Mala pčelica Maja” u izvedbi izvrsnih glumaca i zanimljivih lutaka nudila je pravi doživljaj za polaznike dječjih vrtića iz mjesta i okolice. Tijekom predstave mali gledatelji upoznali su se s nazivima kukaca, i s njihovim ponašanjem.

U filmskoj su radionici sudjelovali učenici 7. i 8. razreda skupa s vršnjacima iz Ivanovca. Radovan Petković i Nataša Kralj, voditelji ivanovečkoga

Foto-kino kluba, predstavili su na koji način mogu djeca izraditi scenarij i na temelju toga igrati film, dokumentarac ili animirani film. Predstavljeni su filmovi koji su snimljeni u ljetnoj međunarodnoj radionici u Ivanovcu. I pomurski su se učenici upoznali s raznim kamerama i tehnikama snimanja. Predstavnici serdahelske Hrvatske samouprave i Foto-kino kluba dogovorili su se da će se suradnja nastaviti druženjem na jednoj i na drugoj strani te da će, dobiju li potporu preko natječaja, prirediti ljetnu međunarodnu radionicu u Serdahelu.

beta

Snimanje pred serdahelskom školom u fotoradionici

Profesor Gadanji daruje djecu.

Profesor dr. Karlo Gadanji i ove godine podario kerestursku djecu

Već nekoliko godina u Keresturu nema uskrasnih blagdana bez darova „krsnog kuma” svih učenika, djece i djelatnika odgojno-obrazovnih ustanova, profesora dr. Karla Gadanjija, koji sve podjednako podari uskrsnim darom. I ove je godine više od 250 darova podijelio, a djeca su zahvalila s kulturnim programom. Inače, profesor je upravo prije deset godina utemeljio stipendiju za učenike i nastavnika keresturske škole, koja se dodjeljuje svake godine na Danu Nikole Zrinskog.

BUDIMPEŠTA – Sljedeća redovita sjednica Skupštine Hrvatske državne samouprave bit će 25. travnja 2015. godine u 10 sati u Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i učeničkom domu Miroslava Krležu (Pečuh, Sziget u. 97).

Za sastanak je predložen ovaj dnevni red:

- 1) Izvješće predsjednika o radu između dviju sjednica Skupštine, izvješće o izvršenju odluka kojima je rok istekao, izvješće o odlukama za koje je bio ovlašten predsjednik. Referent: Ivan Gugan, predsjednik;
- 2) Izvješće o suradnji mjesnih hrvatskih samouprava u županijama. Referenti: Predsjednici županija;
- 3) Prihvaćanje Financijskog izvješća Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma u Santovu za 2014. godinu. Referent: Joso Šibalin, ravnatelj;
- 4) Prihvaćanje Financijskog izvješća Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krležu za 2014. godinu. Referent: Gabor Győrvári, ravnatelj;
- 5) Prihvaćanje Financijskog izvješća Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj za 2014. godinu; Referent: Stjepan Blažetin, ravnatelj;
- 6) Prihvaćanje Financijskog izvješća Hrvatskoga kluba Augusta Šenoa za 2014. godinu. Referent: Mišo Šarošac, voditelj;
- 7) Prihvaćanje Financijskog izvješća Muzeja sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj za 2014. godinu. Referent: Štefan Dumović, ravnatelj;
- 8) Prihvaćanje Financijskog izvješća Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata iz Mađarske za 2014. godinu. Referent: Jozo Hari, ravnatelj;
- 9) Prihvaćanje Financijskog izvješća Ureda Hrvatske državne samouprave za 2014. godinu. Referent: Jozo Solga, voditelj;
- 10) Prihvaćanje Financijskog izvješća Hrvatske državne samouprave, ureda i ustanova za 2014. godinu. Referent: predsjednik i ravnateljji;
- 11) Izvješće o radu Hrvatske državne samouprave i ustanova za 2014. godinu. Referent: predsjednik i ravnateljji;
- 12) Rasprava o mogućnostima preuzimanja Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma u Budimpešti u nadležnost HDS-a. Referent: Ivan Gugan, predsjednik, Joso Ostrogonac, predsjednik Odbora za odgoj i obrazovanje;
- 13) Rasprava o utemeljenju HDS-ove ustanove u Pomurju. Referent: Ivan Gugan, predsjednik;
- 14) Izvješće o djelovanju županijskih udruga hrvatskih samouprava za 2014. godinu. Referenti: voditelji županijskih udruga;
- 15) Informacije o mogućnostima sudjelovanja na javnim natjecanjima sufinanciranih iz EU fondova. Nazočne će informirati Vesna Haluga, generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu;
- 16) Razno.

MOLITVA – natječaj likovnih ostvarenja

Mons. Franjo Pavleković
uručuje nagradu.

U organizaciji Hrvatske referature Pečuške biskupije, Zaklade Zornicanova i kukinjske Hrvatske samouprave, na blagdan Cvjetnice, 29. ožujka, u pečuškoj crkvi sv. Elizabete održana je sveta misa na hrvatskom jeziku i dodjela nagrada sudionicima ovogodišnjeg Natjecanje u crtanju koje je raspisala Hrvatska referatura Pečuške biskupije. Mjesečne svete mise u spo-

menutoj crkvi, župi svećenika Franje Pavlekovića, odgovornog u Pečuškoj biskupiji za pastoralni rad, služi svećenik Gabrijel Barić. Tako je bilo i ovoga puta, misu je služio i ovoga puta vlč. Barić. Svetu misu pjevali su članovi kukinjskoga KUD-a Ladislava Matušeka. Nakon mise ispred Hrvatske referature Pečuške biskupije nagrade natjecanja za djecu koja uče hrvatski jezik i koja pohađaju vjeronauk, u kategorijama niži i viši razredi osnovne škole, za djecu iz vrtića izvan konkurencije, uručila je urednica časopisa Zornicanova

Milica Klaić Tarađija. Tema je bila MOLITVA. Tekst natjecanja poslan je svim svećenicima koji služe mise na hrvatskom jeziku u svojim župama, učiteljicama i odgajateljicama koje su već i lani bile djelatne. Objavljen je poziv u Hrvatskom glasniku, na portalu Zornice nove i u božičnoj Zornici. Ove su godine radovi stigli iz Budimpešte, Mohača, Salante, Pečuha, Kukinja, Pogana, Katolja i Kerestura, sveukupno stotinjak!

Svi su dobili lijep poklon uoči Uskrsa, te je priređena prigodna izložba radova u crkvi sv. Elizabete. Nju je otvorio mons. Franjo Pavleković, pastoralni vikar Pečuške biskupije. Iz slika se vidi kako djeca doživljavaju molitvu, kako vide odrasle i sebe u prilikama kada se moli. Posebno su zahvalili mentorima: Evi Adam Bedić, Evi Kapitanj i Kristini Gergić Nagy iz Salante, Dori Grišnik iz Budimpešte, Zlatici Štric iz Pečuha, Anki Brozovac i Hermeni Wist Bischof iz Mohača, Anici Kóvágó iz Kerestura, i Tiboru Kedvešu iz Starina. Nagrade i poklone za djecu pripremila je Hrvatska referatura, a među darovateljima je i Hrvatska državna samouprava.

Treću nagradu u kategoriji niži razredi dobile su: Reka Sabo, Mohač, 4. razred; Amanda Palko, Salanta, 2. razred. Drugu nagradu u kategoriji niži razredi dobili su: Lilian Kemenj, Mohač, 1. razred; Ana Nora Rakoš, Kerestur, 2. razred.

Prvu nagradu u kategoriji niži razredi dobili su: Matija Haramza, Mohač, 4. razred i Bijanka Bošnjak, Pečuh, 4. razred.

Treću nagradu u kategoriji viših razreda dobili su Bence Balint, Budimpešta, 7. razred; Bijanka Kovač, 6. razred Starin. Drugu nagradu u kategoriji viših razreda dobili su: Dorottya Rendes, Salanta, 6. razred; Nikoleta Sabo i János Bíró, 7. razred, Starin. Prvu nagradu u kategoriji viših razreda dobili su: Sabolč Kiš, Budimpešta 7. razred; Károly Böbék i Tibor Nagyvárad, 7. razred Starin. Dodijeljene su i posebne nagrade, te poklon-paketi za škole i vrtiće odakle su stigli radovi.

Branka Pavić Blažetin

Croatica d. o. o. i Tamburaški sastav Koprive pozivaju Vas na promotivni koncert novoga nosača zvuka sastava „Nazdravlje“. Koncert će biti u četvrtak, 23. travnja u 19 sati, u Croaticinoj višenamjenskoj dvorani na I. katu. Ulaz je besplatan!

Skupština Udruge hrvatskih umirovljenika u Mađarskoj

U Croaticinoj klupskoj prostoriji Udruga hrvatskih umirovljenika u Mađarskoj 17. ožujka održala je svoju redovitu godišnju skupštinu. Pozivu od 24 odazvalo se 17 članova. Na početku su minutom šutnje odali počast preminulome članu Šandoru Bubanu. Nazočni su jednoglasno prihvatili predloženi dnevni red: izvješće o radu i financijama za 2014. godinu, planovi za 2015. godinu i izbor novoga predsjedništva. Zbog nenazočnosti predsjednika Stipana Vujića, sjednicu je vodio dopredsjednik Stipan Merković, koji je zahvalio Croatici d. o. o., posebice ravnatelju Čabi Horvathu, Hrvatskoj samoupravi grada Budimpešte, Hrvatskoj samoupravi II. okruga te Veleposlanstvu Republike Hrvatske za potpore, te pravnici Juditi Hoffman za svesrdnu pomoć pri sudskoj registraciji. Ustanovio je kako članovi redovito uplaćuju članarinu od dvije tisuće forinti. Jednako tako redovito posjećuju priredbe hrvatskih samouprava mađarskoga glavnoga grada, kao i programe rodnoga zavičaja. Istaknuo je stručno putovanje po Hrvatskoj, došašće u Zagrebu i susrete Udruge. Nakon prihvaćanja dopredsjednikova izvješća, nazočni su se dopredsjednici Stipan Merković i Eržebet Filipović odrekli funkcija, budući da je to već prije učinio predsjednik Stipan Vujić. Potom je započet kandidacijski postupak, predloženi su: Joso Kovačević, Atila Soboslai, Marija Majstorović Budavári, Marko Dekić i Stipan Merković. Javnim glasovanjem za članove predsjedništva Udruge izabrani su: Marija Majstorović Budavári (11 glasova), Marko Dekić (11) i Stipan Merković (14). U posebnoj su prostoriji članovi za predsjednika izabrali Stipana Merkovića. U nastavku je predsjednik Merković izvijestio nazočne o mogućnostima sklapanja sporazuma s Hrvatskom samoupravom grada Budimpešte. Nazočni su prihvatili kako će sporazum razmotriti na sljedećoj sjednici. Za programe su predloženi književni susreti i razgovori s gostima kao i uobičajene proslave rođendana i imendana. Potom su proslavili imendane i rođendane pojedinih članova.

k. g.

Djelatna zajednica hrvatskih komunalnih političarova u Gradišću Hrvatsko kulturno društvo u Gradišću

“Kroatische Frühlingnacht” in der Mehrzweckhalle Güttenbach

HRVATSKA NOĆ PINKOVAC

18.4.2015

FTM-TRIO

TOMISLAV BRALIĆ & KLAPA INTRADE KOPRIVE

IGRA
PJESMA
PLES

Početak / Beginn: 19.30 Uhr

Gefördert aus Mittel des Bundeskanzleramtes - Volksgruppenförderung

MOHAČ – Gradska samouprava i Mohačka tamburaška škola suorganizirali su IX. koncert u spomen Györgya Tiszaija 12. travnja. U programu su sudjelovali učenici Mohačke tamburaške škole, nadalje orkestri „Mladi tamburaši“, „Bisernica“, „Poklade“, „Dunavkinje“ i orkestar Józsefa Kovácsa Versendija te pjevačice Vivien Gráf, Erzsébet Orsós i Éva Menyhárt.

Savez Hrvata u Mađarskoj - godišnja Skupština

FINANCIJSKO IZVJEŠĆE SAVEZA HRVATA U MAĐARSKOJ 2014. godina

Prihodi:

Stavke prihoda	Iznos
Ostatak iz 2014. godine	2 070 633 Ft-
Prihodi ukupno	4 571 951 Ft-
Članarina	881 600 Ft-
Proračunska potpora	3 100 000 Ft-
Potpoma matične domovine	453 814 Ft-
Povratna svota od osiguranja	136 537 Ft-

Izdaci:

Stavke izdataka	Iznos	
Telefonski troškovi	136 295 Ft-	
Putni troškovi (sjednice, sastanci)	647 404 Ft-	
Putni troškovi autobusa	936 067 Ft-	
Gorivo	783 168 Ft-	
Troškovi službenog vozila	285 059 Ft-	
Uputa partnerskoj udruzi	216 899 Ft-	
Bankovni troškovi	171 653 Ft-	
Uredski pribori	615 80 Ft-	
Pošanski troškovi	41 795 Ft-	
Osiguranje	289 459 Ft-	
Troškovi knjiženja	224 000 Ft-	
Najam	260 000 Ft-	
Troškovi pravnik	100 000 Ft-	
Internet, ažuriranje mrežne stranice	150 000 Ft-	
Honorar	408 250 Ft-	
Troškovi priredaba	763 308 Ft-	
Ukupno	5 474 937 Ft-	
Bilanca blagajne	31. 12. 2014.	152 748 Ft-
Bilanca bankovnog računa	31. 12. 2014.	1 014 899 Ft-
Završni račun	31. 12. 2014.	1 167 647 Ft-

SAVEZ HRVATA U MAĐARSKOJ PLAN PRORAČUNA ZA 2015. GODINU

PRIHODI:

PRIHODI PODROBNO	IZNOS
OSTATAK IZ 2014. GODINE	1 167 647 Ft-
NATJEČAJI	4 700 000 Ft-
ČLANARINA	1 200 000 Ft-
POTPORA MATIČNE DOMOVINE	500 000 Ft-
UKUPNO	7 567 647 Ft-

IZDATCI:

IZDATCI PODROBNO	IZNOS
Putni troškovi sjednica, sastanaka	1 200 000 Ft-
Putni troškovi priredaba	1 500 000 Ft-
Benzinski troškovi	800 000 Ft-
Osiguranje vozila	150 000 Ft-
Tehnički popravci vozila	120 000 Ft-
Honorar	400 000 Ft-
Knjiženje	224 000 Ft-
Pravnik	100 000 Ft-
Telefonski troškovi	150 000 Ft-
Internet, ažuriranje mrežne stranice	100 000 Ft-
Bankovni troškovi	180 000 Ft-
Uredski troškovi	250 000 Ft-
Pošanski troškovi	150 000 Ft-
Reprezentacijski troškovi	200 000 Ft-
Troškovi programa, priredaba	2 043 647 Ft-
Ukupno	7 567 647 Ft-

POZIVNICA

Poštovani članovi Saveza Hrvata u Mađarskoj!

Savez Hrvata u Mađarskoj srdačno Vas poziva na redovitu skupštinu, koja će se održati 25. travnja 2015. godine u Pečuhu, u auli Hrvatske osnovne škole gimnazije i učeničkog doma „Miroslava Krležu“ (Pečuh, Szigeti u. 97) s početkom u 9.00 sati.

Dnevni red:

1. Izvješće o radu u 2014. godini
2. Financijsko izvješće za 2014. godinu
3. Radni plan za 2015. godinu
4. Financijski plan za 2015. godinu
5. Promjena statuta.

Sve dokumente vezane uz dnevni red možete pogledati u Hrvatskom glasniku kao i na web stranici: www.croatica.hu i web stranici: www.shum.hu.

Ako skupština ne bude imala kvorum, ona se s istim dnevnim redom, na istome mjestu za 9.30 sati ponovo saziva.

Budimpešta, 13. 04. 2015. g.

Joso Ostrogonac
predsjednik

IZVJEŠĆE O RADU SAVEZA HRVATA U MAĐARSKOJ ZA 2014. GODINU UVOD

Savez Hrvata u Mađarskoj 2015. godine slavi 25. godišnjicu svog osnutka. Dana 2. studenoga 1990. godine sa svih strana države gdje obitava hrvatska zajednica, u Sambotel je došlo malo 150 zastupnika. Nakon dugih rasprava, usuglašavanja i kompromisnoga rješenja odlučeno je o osnutku prve hrvatske organizacije s državnim djelokrugom. Dogodilo se sve to u zanosnom ozračju 1989./90. godine, tada kada je Hrvatska učinila prve korake prema samostalnosti.

Duh razdoblja vjerno prikazuje napis novinara Stipana Filakovića na stranicama tadašnjih Narodnih novina:

„Boraveći dva dana u prelijepom Sambotelu i prisustvujući povijesnom događaju u životu Hrvata u Mađarskoj, smatramo opravdanim one dvije riječi u nadnaslovu: naime, I. zemaljska skupština Saveza Hrvata u Mađarskoj (mogli bismo je u neku ruku nazvati i osnivačkim kongresom) protekla je zaista u duhu ljudske kulture i dostojanstva. Nakon dugih razgovora, pregovora, brojnih, ponekad i žučnih polemika, Hrvati u Mađarskoj, od kojih mnogi ovdje žive već bezmalo pola tisućljeća, konačno su shvatili da se snaga ovdajšnje hrvatske nacionalne manjine (najbrojnije u svijetu) krije u slozi i jedinstvu, jer samo tako možemo adekvatno istupiti, tražiti i zahtijevati maksimalna narodnosna prava od mađarskih vlasti, i samo tako možemo stupiti sa svojim željama pred vlasti naše matične nacije i zemlje, Republike Hrvatske. Čovjeku veoma godi napisati: tijekom ta dva povijesna dana u zajedničkom kolu su se našli bačvanski bunjevački i šokački Hrvati, baranjski Hrvati, podravski i pomurski Hrvati i gradišćanski Hrvati željezne i jursko-sopronske županije.“

Savez je tijekom 25-godišnjeg postojanja preživio mnogobrojne i strukturalne promjene, modificiran je Statut.

Najvažnije postaje njegove povijesti jesu:

- 1990. – 1994. – Savez je vrhovno političko tijelo Hrvata u Mađarskoj;
- 1994. – poslije utemeljenja hrvatskih manjinskih samouprava Savez postaje vrhovno civilno tijelo Hrvata u Mađarskoj;
- 2006 – sukladno odluci Kongresa u Koljnofu, Savez je prvi put postavljatelj izborne narodnosne liste;
- 2012. – na izvanrednoj sjednici budimpeštanskog Kongresa, prema propisima Glavnogradskog suda, mijenja se Statut, u kojem se regulira članstvo i iznos godišnje članarine, te se donosi odluka o neprofitabilnosti;
- 2013. – sukladno Statutu, umjesto Kongresa, saziva prvu redovitu skupštinu u Baji.

Poslije 1994., po važećem Statutu, Savez Hrvata u Mađarskoj samovoljna je zajednička organizacija pojedinaca, samostalna, od stranaka neovisna, demokratska društvena udruga Hrvata u Mađarskoj, koja djeluje po povijesti Hrvata u Mađarskoj, zemljopisno u šest ravnopravnih regija:

- regija Baranjske županije,
- regija Bačko-kiškunske županije,
- podravska regija,
- gradišćanska regija,
- Budimpešta i regija Peštanske županije,
- pomurska regija.

Mnogobojnost regija vjerno prikazuje znanstveni uradak dr. Dinka Šokčevića.

„Hrvati u Mađarskoj najraznovrsniji su i najsloženiji entitet od svih hrvatskih manjina koje su bile tijekom burne povijesti našega naroda otrgnute od hrvatskoga matičnog prostora. Razne etničke skupine Hrvata u Mađarskoj rabe sva narječja i gotovo sve dijalekte kojima se govori u matičnoj zemlji. One su dospjele na ove panonske prostore putem raznoraznih migracijskih procesa i u različitim vremenskim razdobljima s gotovo čitavoga hrvatskog etničkog područja, od Dalmacije, Hercegovine, Bosne, Slavonije, Hrvatskog zagorja, Like, Pokuplja i dr. Zbog toga ih etnolozi i lingvisti na temelju etnografskih i dijalektoloških osobina svrstavaju u mnogoetničke i dijalektološke grupe, ali treba naglasiti da ih ipak mnoge niti povezuju s matičnim narodom, od pripadnosti istoj (katoličkoj) vjeri, do istih, ili barem vrlo sličnih temeljnih kulturnih obilježja i glede materijalne i duhovne kulture.“

Zajedništvo, udruženje regija nije bila niti je laka zadaća Savezova zadaća. Česte su bile nesuglasice, konfliktne situacije koje su narušavale Savezovo zajedništvo i njegov opstanak. Ali nesuglasice s promišljenim kompromisom, ljudskim pristupom, osnovnim principima demokracije i zrelim razmišljanjem uspjelo je ublažiti, smjestiti u pozadinu. Valjda i zbog toga mađarska i hrvatska politička elita Hrvate u Mađarskoj smatra najbolje organiziranom i najsloženijom narodnosti.

Članak XXIX. Temeljnoga zakona Mađarske glasi: „Narodnosti koje žive u Mađarskoj jesu državotvorni čimbenici. Svaki mađarski građanin pripadnik pojedine narodnosti ima pravo na očuvanje i slobodno izjašnjavanje identiteta. Narodnosti u Mađarskoj imaju pravo na uporabu materinskoga jezika, na uporabu individualnih i kolektivnih imena na svome jeziku, za njegovanje svoje kulture i na obrazovanje na materinskome jeziku.“

Sukladno odredbama Temeljnoga zakona i ostalih zakona dvotrećinske većine glede toga pitanja, Savez Hrvata u Mađarskoj 2014. godine djelovao je prema sastavljenom planu rada i financijskom planu državnoga Predsjedništva, što je prihvatila Savezova Skupština i nadgledao Odbor za financije i nadzor.

Savez djeluje, sukladno načelima i odredbama Statuta, u šest ravnopravnih regija: Baranja, Bačka, Podravina, Gradišće, Budimpešta i Peštanska županija te Zalska županija.

Najvažnija događanja 2014. godine Savezovo sudjelovanje na parlamentarnim izborima

Sedme parlamentarne izbore, nakon demokratskih promjena u Mađarskoj, Predsjednik države je raspisao za 6. travnja 2014. godine. Bili su to prvi izbori, koji su objavljeni sukladno odredbama novoga Temeljnoga zakona koji je stupio na snagu 1. siječnja 2012. godine. Novitet je bio što su izbori bili jednokružni većinski, te kandidate su mogli postaviti i državne narodnosne samouprave.

Prema zakonu biračko pravo ima onaj narodnosni građanin koji je tražio upis u popis birača, te se izjasnio kao pripadnik dane narodnosti. Građanin je mogao tražiti upis u popis birača od 1. siječnja 2014. do 23. ožujka. Narodnosnu izbornu listu sastavila je državna narodnosna samouprava.

Narodnosni birač trebao je birati: ako namjerava glasovati na izbornu listu narodnosne samouprave, nema pravo glasa na stranačku listu. Postavljača narodnosne liste, koji ne stječe mandat na narodnosnim parlamentarnim izborima, narodnosni glasnogovornik zastupa u Parlamentu, osoba koja je prva na izbornoj listi. Nacionalno izbornog povjerenstvo postavljačima liste, državnim narodnosnim samoupravama dodijelilo je potporu za izbornu kampanju. (Hrvatskoj državnoj samoupravi 21,2 milijuna forinti.) Savezovo Predsjedništvo na sjednici 17. siječnja 2014. odlučilo je o tome na koji način će poduprijeti izbornu kampanju parlamentarnih izbora. Cilj je bio što veći broj hrvatskih registriranih birača na popisu birača. Predsjedništvo na toj sjednici još nije obznanilo kandidate hrvatske parlamentarne liste.

Predsjednik Hrvatske državne samouprave 18. siječnja 2014. predložio je za raspravu na sjednici Skupštine kandidate za hrvatsku državnu izbornu listu.

Sukladno tomu, na prvome mjestu liste je Mišo Hepp, potom slijede: Ivan Guban, Joso Ostrogonac, Stjepan Blažetin, Jozo Solga, Angela Šokac Marković, dr. Jože Takač, Andrija Handler, Jelica Pašić Draško.

Svi su kandidati djelatni članovi Saveza Hrvata u Mađarskoj.

Za vrijeme izborne kampanje na mnogim državnim priredbama vodila se izborna kampanja. Među ovim priredbama na istaknutome mjestu su pečuska kulturna priredba „Lijepom našom“ (16. veljače 2014.) i Savezov Državni kulturni i gastronomski dan u Petrovome Selu (22. ožujka 2014.).

Unatoč svemu, do zadanoga roka 1623 hrvatskih građana tražilo je upis na popis hrvatskih birača, na izborima glasovalo ih je 73 % (1196 glasača).

U Mađarski parlament kao glasnogovornik hrvatske zajednice ušao je Mišo Hepp, predsjednik Hrvatske državne samouprave.

Pohvalna je činjenica kako je mađarsko zakonodavstvo nakon 25-godišnjeg ustavnopravnog propusta omogućilo narodnosno parlamentarno zastupstvo.

Ali mnogim pitanjima ne možemo biti zadovoljni, kao što su primjerice: položaj glasnogovornika, izborna procedura, broj hrvatskih registriranih birača, odziv birača na izborima, pasivnost itd.

Daljnja je Savezova zadaća raščlamba navedenoga, i pomoću toga pronaći odgovor na rješenje, odnosno pronalaženje mogućnosti za promjene.

Savezovo sudjelovanje na jesenskim narodnosnim samoupravnim izborima

Novost je jesenskih narodnosnih samoupravnih izbora to što su izbori za kandidate samouprava na mjesnoj, županijskoj, odnosno državnoj razini bili istovremeni te mogli su glasovati oni građani koji su tražili svoj upis na popis hrvatskih

birača. Zastupnici su se birali na mandat od pet godine, za razliku od prijašnjih četiri.

Do 26. rujna 2014. 10 599 birača se registriralo na popisu hrvatskih birača. Na izbore je izašlo 7537 glasača. Više ih je glasovalo nego na parlamentarnim izborima, ali rezultatom ne možemo biti zadovoljni.

Savez Hrvata u Mađarskoj postavio je izbornu listu u četiri regije (glavni grad, županija): Budimpešta i Peštanska županija, Baranjska, Bačko-kiškunska i Šomoška županija.

Društvo Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj, Zemaljsko društvo mađarsko-hrvatskog prijateljstva, Društvo Horvata kre Mure postavili su izbornu listu ponajprije u Đursko-mošonsko-šopronskoj, Željeznoj i Zalskoj županiji.

Na mjesnoj razini u Segedinu Društvo „Andrija Dugonić“, te u Stolnome Biogradu Društvo svetog Ladislava.

Za vrijeme kampanje Savez je aktivnim promidžbenim radom na priredbama, u javnim glasilima, osobnim susretima, na plakatima, u brošurama predstavio svoj program, zamisli, predstavio svoje izborne kandidate. Protukampanju ili negativnu promidžbu nije provodio.

Proturječno je kako je član Savezova Predsjedništva, zastupnik Zalske županije, krenuo na izbornoj listi izborne koalicije oporbe, te biran zastupnikom Skupštine Hrvatske državne samouprave.

Žalosno je kako mađarska vlada nije financijski podupirala izbornu kampanju. Savez je na narodnosnim samoupravnim izborima imao 393 kandidata, 320 na mjesnoj, 41 na županijskoj te 32 na državnoj razini.

Izbor kandidata i provedbu tih izbora Savezova je Skupština povjerala Savezovom Predsjedništvu, pošto je razmotrila i raspravljala o okolnostima.

Savezovo državnu izbornu listu s 32 kandidata, nakon rasprave, prihvatilo je i predložilo Predsjedništvu. Na prvome mjestu državne izborne liste bio je Joso Ostrogonac, Savezov predsjednik.

Na izborima na Savezovu državnu listu glasovao je 4641, na državnu listu izborne koalicije 2617 birača. Sukladno tomu, u HDS-ovoj Skupštini je 15 zastupnika Savezove i 8 zastupnika s liste izborne koalicije. Savez je na narodnosnim samoupravnim izborima znatnom većinom pobijedio. Spomena je vrijedno kako su članovi Predsjedništva na istaknutom i odlučujućem položaju u Hrvatskoj državnoj samoupravi: Ivan Guban, predsjednik, Angela Šokac Marković, zamjenica predsjednika, Arnold Barić, predsjednik Odbora, Joso Ostrogonac, predsjednik Odbora, i Jozo Solga, voditelj Ureda.

Na samoupravnim izborima Savez je na mjesnoj razini stekao 250, na županijskoj 28, na državnoj 15 mandata, ukupno 293 mandata.

U Budimpešti Hrvatska samouprava utemeljena je u 14 okruga, sve u Savezovim bojama. Predsjednica je sedmočlane Hrvatske samouprave grada Budimpešte Anica Petreš Németh.

Na izborima u Peštanskoj županiji Savez je bio uspješan u tri, u Fejerskoj u dva, u Tolnanskoj u jednom (Dombóvár) naselju.

Najviše hrvatskih samouprava osnovano je u Baranjskoj županiji (34), premda dio njih je u Podravini. Predsjednik je Hrvatske samouprave Baranjske županije Mišo Šarošac.

Zastupnici samouprava Šomoške županije također su birani sa Savezove izborne liste, po broju 13 samouprava.

Predsjednik je Hrvatske samouprave Šomoške županije Jozo Solga. U Bačko-kiškunskoj županiji utemeljeno je 12 mjesnih hrvatskih samouprava, predsjednik je Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije Joso Šibalín.

Sažetak: Savez je za vrijeme izbora ispunio odgovornu i važnu ulogu. Mnogo je radio na poticanju birača, da potakne hrvatsko koristio se svojim zakonom jamčenicima pravima i ostvario svoje dužnosti. Savez je nastojao postaviti takve kandidate koji su poznati i priznati, dobro govore svoj materinski jezik, aktivni su u društvenome životu, te uvaženi su u svojoj okolini. Nažalost, nisu svi kandidati mogli postati zastupnikom Skupštine Hrvatske državne samouprave ili županijske hrvatske samouprave, što je kod pojedinih izazvalo negodovanje.

Dobra je zamisao što je Hrvatska državna samouprava povećala broj zastupnika Odbora s vanjskim stručnjacima. Pri postavljanju liste Predsjedništvo je imalo u vidu i regionalne interese.

Savezovi kadrovski uvjeti

Sukladno Statutu, planski, organizatorski i izvedbeni operativni rad obavlja sedmočlano **Predsjedništvo**.

Sastav Predsjedništva:

Joso Ostrogonac	predsjednik
Arnold Barić	zamjenik predsjednika
Ivan Guban	regionalni predsjednik Baranjske županije
Angela Šokac Marković	regionalna predsjednica Bačko-kiškunske županije
Jozo Solga	predsjednik Podravine
Edita Horvat Pauković	predsjednica gradišćanske regije
Eva Ispanović	predsjednica Peštanske županije i Budimpešte
Ladislav Gujaš	regionalni predsjednik Zalske županije

Predsjedništvo je tijekom godine zasjedalo deset puta. Slijedeći dobre običaje, sastanci su priređeni po mjestima pojedinih regija.

• **17. siječnja 2014.**, na sjednici u **Budimpešti** razmotrilo je i ocijenilo izvješća o Savezovu radu i financijama 2013. godine, i plan rada za 2014. godinu. Pregledalo zakonske odrednice Izbornoga zakona u svezi s parlamentarnim izborima. Na sastanak su pozvani članovi Odbora za financije i nadzor, odnosno predsjednik Hrvatske državne samouprave.

• **7. ožujka 2014.**, na sastanku u **Pečuhu** raspravljalo je o izmjenama i dopunama Civilnoga zakona, o mogućim preinakama Savezova Statuta, odlučilo o datumu, mjestu i programu Državnoga kulturnog i gastronomskog dana te o prihvaćenim zadaćama za vrijeme izborne kampanje. Na sjednici su sudjelovali i pravnik dr. Attila Buzál i predsjednik Odbora za financije i nadzor Mijo Štandovar.

• **22. ožujka 2014.**, na sastanku u **Petrovome Selu** Predsjedništvo je raspravljalo o poticaju glede Savezova položaja, da ubuduće bude neprofitabilna udruga, te u svezi s time o prijedlogu za Skupštinu. Odlučilo je o datumu i mjestu godišnje skupštine. Raščlanilo i ocijenilo dotadašnji kampanjski rad.

• **24. travnja 2014.**, na sjednici u **Pečuhu** razmotrilo je i konkretiziralo scenarij godišnje skupštine, predložilo dnevne redove i način sazivanja članova. Razmotrilo daljnji kampanjski rad, imajući u vidu i konkurentnu državnu izbornu listu.

• **27. svibnja 2014.**, na sastanku u **Budimpešti** članovi su se susreli i izmijenili mišljenja te iskustva s veleposlanikom Republike Hrvatske u Budimpešti Gordanom Grličem Radmanom i prvim tajnikom Veleposlanstva Berislavom Živkovićem. Na sjednici je sudjelovao i HDS-ov predsjednik, glasnogovornik hrvatske zajednice u Mađarskome parlamentu Mišo Hepp. Na zatvorenoj je sjednici raspravljalo i ocijenilo iskustva parlamentarnih izbora, te odlučilo o zadaćama u svezi s jesenskim narodnosnim samoupravnim izborima.

• **7. kolovoza 2014.**, na zatvorenoj sjednici u **Semelju** Predsjedništvo je razmotrilo Savezovo financijsko stanje, raspravljalo o datumu i programu jesenskih priredaba te o programu državnoga Dana Hrvata. Raspravljalo o personalnim uvjetima postavljanja liste na jesenskim izborima.

• **28. kolovoza 2014.**, na sastanku u **Pečuhu** odredilo je sastav Savezove državne izborne liste, uvjete za postavljanje mjesne i županijske liste.

• **6. rujna 2014.**, na sjednici u **Pečuhu** Predsjedništvo je odlučilo o imenima i njihovu redosljedu na Savezovoj državnoj izbornoj listi. Zadužilo je predsjednika za pregovore s postavljačima druge državne izborne liste, koji su potakli narečene pregovore. Predsjedništvo je predložilo i prihvatilo da na iduću sjednicu u Vlašićima, u Kulturno-prosvjetnom centru i odmaralištu Hrvata iz Mađarske i oni dobiju poziv.

• **25. rujna 2014.**, na sastanku u **Vlašićima**, u Kulturno-prosvjetnom centru i odmaralištu Hrvata iz Mađarske, prema prihvaćenome dnevnom redu, Predsjedništvo je prihvatilo neopozivu Savezovu državnu izbornu listu, razmotrilo cjelodnevni program državnoga Dana Hrvata, odlučilo o odlikovanim osobama i udrugama te predložilo kandidata za odličje „Pro Cultura Minoritatum Hungariae“. Ocijenilo je dosadašnji kampanjski rad i daljnje zadaće. Budući da nitko od strane izborne koalicije nije nazočio na sjednici, odlučeno je kako će nakon samoupravnih izbora pregovarati u svezi s pitanjima samouprave.

• **15. studenog 2014.**, svečana sjednica u **Budimpešti**, na državnom Danu Hrvata.

Regionalni su predsjednici i predsjednik Odbora za financije i nadzor redovito nazočili na sjednicama Predsjedništva, o čemu svjedoče zapisnici sastanaka i imenici nazočnih. Predsjedništvo je redovito razmotrilo Savezova kadrovska pitanja, uplatu članarina i financijsko stanje. Ocijenilo je organizirane priredbe, konkretiziralo predstojeće programe i zadaće. Na sjednicama Predsjedništva redovito je sudjelovao, bez prava glasa, i predsjednik Odbora za financije i nadzor, te po potrebi pravnik dr. Attila Buzál.

Savezov predsjednik, zamjenik predsjednika i regionalni predsjednici redovito su sudjelovali na priredbama po državi, i na priredbama matične nam domovine.

Predsjednik o svojim posjetima, putovanjima vodio je poseban putnički obzrac i kalendar aktivnosti. O sudjelovanju i iskustvima redovito je izvještavao Predsjedništvo.

Odbor za financije i nadzor tijekom godine zasjedao je po svome kalendaru aktivnosti. Članovi su neprekidno pregledavali Savezove račune, knjigovodstvo, financijska izvješća, obračune i dokumentacije. O iskustvima su izvještavali Predsjedništvo.

Sastav Odbora: Mijo Štandovar predsjednik
Martin Kubatov član, Robert Ronta član

Skupština

Savez je redovitu sjednicu Skupštine imao 17. svibnja 2014., u Pečuhu, po sljedećem dnevnom redu:

- Izvješće o radu za 2013. godinu
- Financijsko izvješće za 2013. godinu
- Plan rada za 2014. godinu
- Plan proračuna za 2014. godinu
- Modifikacija Statuta
- Pripreme za jesenske izbore.

Premda su svi članovi dobili obavijest o sjednici Skupštine, datumu, dnevnome redu i mjestu, a grada za raspravu objavljena je u Hrvatskome glasniku i na Croaticinu web-portalu, pozivu se odazvao mali broj članova (79 osoba). Prvenstveni je razlog bio što putni troškovi nisu bili plaćeni.

O sjednici Skupštine vođen je zapisnik. Modificirani Statut odnosno zamolba za registraciju neprofitabilne djelatnosti dostavljeni su Glavnogradskome sudu.

Savezovo članstvo

Savezovo članstvo regulira 3 § III. poglavlja Statuta, po kojem:

• Savezov redoviti član (u daljnjem: član) može biti mađarski i strani državljanin, ali ona prirodna osoba koja živi u Mađarskoj ili pravno lice s predstavništvom

u Mađarskoj, odnosno ona udruga koja nije pravno lice, koja prihvaća Savezov Statut i traži svoje članstvo u Savez – s dopunom Pristupnice što je 1., odnosno 2. privitak Statuta. Pravno članstva stupa na snagu pozitivnom odlukom Predsjedništva.

Prava i obveze člana odnosno uvjete prekida članstva regulira 4 §.

Svaki Savezov član tko je ostvario članske obveze i uplatio članarinu, tijekom godine poštanskim putem primio je račun. Osobi koja nije uplatila članarinu dostavljeno je pozivno pismo i uplatnica. Predsjedništvo sve do sada nije se koristilo pravom isključenja iz Saveza.

Uplate, za razliku od prošlih godina, opale su. Prvenstveni je razlog tomu što su druge i osobe dviju regija, Gradišće i Zala, zbog izbora Savez nisu smatrale svojim partnerom. Broj udruga je opao na sedam. Broj je članova, prema uplatama, 320. Najviše je uplata iz Podravine i Bačko-kiškunske županije. Ima i takvih naselja koja nisu u tradicionalnim hrvatskim regijama, ali ipak žitelji točno uplaćuju članarinu, primjerice: Dunaújváros, Dombóvár.

Savezovi financijski, gospodarstveni uvjeti

Savez se do zadanoga roka obračunao putem natječaja dobivenim financijskim priredbama 2014. godine. I tako stekao pravo na natječaj u siječnju 2015. godine za financijsku potporu djelovanja i programa rada. Prihodi su u proračunu: financijske potpore uspješnih natječaja, Fonda ljudskih potencijala Ministarstva ljudskih resursa i Veleposlanstva Republike Hrvatske te uplata članarina. Knjigovodstvo, odnosno poslove oko natječaja vodi BT-KONTO Könyvelőiroda u Baji. O Savezovu gospodarenju 2014. godine sastavljeno je posebno financijsko izvješće. I u tome je očito kako su Savezove financijske mogućnosti skromne. Veći dio iznosa od uplate članarina vraćen je regijama.

Istaknute priredbe 2014. godine

Državni Hrvatski dan

Jubilarni, 15. državni Dan Hrvata zajednički s Hrvatskom državnom samoupravom priredili smo 15. studenoga u budimpeštanskom Općeprosvjetnom središtu Miklósa Radnótiya. Po običaju program priredbe počeo je misom na hrvatskom jeziku koju je u crkvi svete Margite predvodio Vladimir Škrinjarić, arhidakon, župnik u Podravskoj Moslavini Župe Blažene Djevice Marije, a s njime su suslužili hrvatski svećenici: šeljinski župnik, velečasni Jozo Egri, kanonik jurske katedrale Ivo Šmatović, martinački župnik Ilija Čuzdi i dušobrižnik budimpeštanskih Hrvata fra Vjenceslav Tot. Pred mnoštvom gledatelja i visokih uzvanika kulturni su program priredili polaznici budimpeštanskoga Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i đačkoga doma. Savezov je predsjednik uručio priznanje tijela: Miji Štandovaru, Ladislavu Bačmaiju (zbog obveza nije preuzeo) i kaniškome Tamburaškom sastavu. Pokrovitelji Dana Hrvata bili su državni predsjednici Hrvatske i Mađarske.

Državni kulturni i gastronomski dan

Savez je treći Državni kulturni i gastronomski dan priredio u gradišćanskome Petrovom Selu, 22. ožujka. Cjelodnevna je priredba započeta otvorenjem retrospektivne obrazovne izložbe, koju je otvorio Savezov predsjednik. U mjesnom domu kulture u sklopu otvorenoga foruma predstavili su se kandidati hrvatske parlamentarne izborne liste, potom je HKD Gradišće priredio kulturni program. Međudobno su kuhari iz Baje, Pečuha, Semelja, Serdahela, Santova i Budimpešte prikazali svoje kulinarsko umijeće.

Priredbe koje je podupirao i Savez:

- Koncert Zvonka Bogdana u Baji, na Trgu Sv. Trojstva – 18. srpnja
- Koncert sastava Srebrna krila u Potonji – 1. kolovoza
- Koncert Miroslava Škore u pečuškome Kulturnom centru Kodály – 19. prosinca
- Thompsonov koncert u pečuškoj Športskoj dvorani „Dezso Lauber“ – 10. listopada
- Veliko bajsko prelo – 25. siječnja
- Spomen-svečanost Ivana Antunovića – 24. kolovoza, Kalača
- Podravska svinjokolja – 8. veljače, Daranj
- Spomendan Stipana Grgića Krunoslava – 27. – 28. studenoga, Fancaga
- Natjecanje hrvatskih vinara – 9. svibnja, Pečuh
- Susret crkvenih zborova – 25. svibnja, Mohač
- Fišijada – 12. srpnja, Baja
- Plesna večer Ansambla Luč i Antuna Kričkovića – 12. travnja, Budimpešta
- Hrvatski dan sela, susret crkvenih zborova – 25. listopada, Vršenda
- Natjecanje u kazivanju stihova na hrvatskome jeziku – 16. travnja, Kemlja
- Natjecanje Mihovila Nakovića u lijepome govoru – 3. prosinca, Koljnof
- Hrvatski dan – 6. prosinca, Kečkemet
- Hrvatski dan – 7. veljače, Dušnok
- Fancaško prelo – 15. veljače, Fancaga
- Markovo – 10. svibnja, Fancaga
- Hrvatski dan – 17. svibnja, Izvar
- Školski bal – 28. veljače, Novo Selo
- Skupština Udruge Hrvata Budimpešte i njezine okolice – 29. svibnja, Budimpešta
- Dan sela – 21. lipnja, Martinci
- Hodočašće – 6. rujna, Santovo
- Narodnosna konferencija – 12. rujna, Ceglédbercelek
- Hrvatski dan – 12. rujna, Selurince
- Susret hrvatskih učenika – 17. listopada, Bačino
- Dan grada Baje – 30. listopada, Zagreb

- Dan Ivana Antunovića – 29. studenoga, Aljmaš
- Narodnosni gala program – 7. prosinca, Budimpešta
- Materice, Oci – 14. prosinca, Gara.

Savezov partnerski sustav

Najvažniji je Savezov strateški partner Hrvatska državna samouprava. Redovite konzultacije, dijaloz, usklađivanje programa omogućuju dobre radne odnose između dvaju tijela. Nakon jesenskih izbora u HDS-ovoj Skupštini 15 mandataru je sa Savezove državne izborne liste.

Savez i Samouprava po postotku vlasništva zajednički nadzire **Croaticu, ne-profitni d. o. o. za kulturnu, informativnu i izdavačku djelatnost**, podupire njegovu izdavačku i kulturnu djelatnost.

Savezove regionalne organizacije dobre radne odnose njeguju s mjesnim i županijskim hrvatskim samoupravama. Mnoštvo zajedničkih programa za očuvanje običaja, kulturne priredbe i rad na očuvanju hrvatskoga jezika zalag su uspjeha. Savezov predsjednik odnosno regionalni predsjednici redovito obavještavaju novinare hrvatskih medija o priredbama i aktualnim zadaćama. Novinari Medijskoga centra Croatica, i novinari uredništva hrvatskih radijskih i televizijskih emisija pri MTVA redovito pribivaju na priredbama.

Savez putem diplomatskih predstavništava Republike Hrvatske, odnosno i samostalno njeguje korektnu poslovnu vezu s matičnom domovinom. Veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti Gordan Grlić Radman te suradnici diplomatske misije uvijek su nazočni na Savezovim priredbama, programima hrvatskih naselja. Savezov predsjednik ili njegov predstavnik redovito sudjeluje na priredbama Veleposlanstva.

I Generalni konzulat Republike Hrvatske u Pečuhu djelatno sudjeluje na priredbama – ponajprije u tri županije: Baranja, Bačka, Šomođ – te podupire rad narodnosnih samouprava i udruga. Generalna konzulica Vesna Haluga redovito je gošća Savezovih središnjih priredaba.

PLAN RADA SAVEZA HRVATA U MAĐARSKOJ ZA 2015. GODINU

Opis stanja:

Savez Hrvata u Mađarskoj godišnji plan rada sastavlja na osnovi modificiranog i prihvaćenog Statuta te smjernicama Skupštine 17. svibnja 2014. u Pečuhu, odnosno na osnovi dobivenih financijskih sredstava natječaja za 2015. godinu, te uplate članarina i sponzorskih iznosa.

Svoju djelatnost poradi očuvanja hrvatskih običaja, hrvatskoga jezika, hrvatskih kulturnih dobara obavlja u šest ravnopravnih regija, u kojima obitava hrvatska zajednica.

Najvažnijom zadaćom smatra, sukladno prihvaćenim strateškim narodnosnim planom mađarske vlade, razmatranje svoje kulturne strategije, poradi očuvanja samobitnosti, jezika, običaja hrvatske zajednice, razvoj uvjeta narodnosnog obrazovnog sustava, poradi nastavka izgradnje kulturne autonomije.

Osim toga istaknutom zadaćom smatra raščlambu i ocjenu parlamentarnih i jesenskih narodnosnih izbora 2014. godine, sudjelovanje hrvatskih birača, njegovu uspješnost i pitanja.

Radne zadaće operativno usklađuje i obavlja državno Predsjedništvo.

Nadzorna je zadaća i nadalje Odbora za financije i nadzor.

Kadrovski uvjeti:

Savez najvažnijom ovogodišnjom zadaćom smatra povećanje broja članova organizacije, sukladno načelima Statuta. Prvenstveni je cilj da tijekom godine u što većem broju učlane u Savez hrvatske udruge, kulturne skupine, civilne organizacije.

Istaknuta je zadaća i nadalje kadrovska pitanja rješavati demokratskim putem, također i interesne sfere.

Financijski uvjeti:

Savez 2015. godine gospodarske poslove obavlja prema od Predsjedništva prihvaćenom Planu proračuna.

Poradi osiguranja financijske potpore, Savez sukladno propisima sudjeluje na državnim, mjesnim natječajima i natječajima matične domovine.

Točan obračun o dobivenim sredstvima Savezova je prvenstvena zadaća.

Stručno gospodarenje, poslove knjigovodstva i nadalje obavlja bajska BT-KONTO Könyvelő Iroda.

Sjednice, sastanci biranih tijela:

Državno Predsjedništvo tijekom 2015. godine zasjeda najmanje tri puta.

Zadaće prvoga tromjesečja:

- Sastavljanje natječaja, obračuni
- Izvješća za 2014. godinu
- Plan rada i plan proračuna
- Programi za zimsko razdoblje.

Zadaće drugoga tromjesečja:

- Sazivanje državne Skupštine
- Izvješće Croatica KFT-a
- Kulturni i gastronomski dan
- Organiziranje državnih i regionalnih proljetnih priredaba.

Zadaće trećega tromjesečja

- Ljetne priredbe, programi.

Zadaće četvrtoga tromjesečja:

- Pripreme državnoga Dana Hrvata
- Prijedlozi za odličje
- Božićni priredbe
- Pregled uplate članarina i računa.

Predsjedništvo po potrebi i nadalje traži stručne pravne savjete od dr. Buzálné Úgyvédi Iroda.

Odbor za financije i nadzor:

Odbor za financije i nadzor zasjeda sukladno prihvaćenome radnom planu. Neprekidno obavlja nadzorne i savjetodavne poslove.

Predsjednik Odbor za financije i nadzor, po potrebi i članovi, dobiva pozive na sastanke Predsjedništva i Savezove priredbe.

Istaknute priredbe:

- Državni gastronomski i kulturni dan u Tukulji
- Organiziranje državnoga Dana Hrvata u Podravini zajedno s Hrvatskom državnom samoupravom
- „Pasijska baština“ vjerska konferencija u Santovu
- Županijske i državne priredbe regionalnih udruga
- Markovo na Fancagi,
- Božićni koncert u Pečuhu
- Bošnjacko sijelo u Kukinju
- Pranje rublja na Dunavu u Mohaču
- Fišijada u Baji
- Regionalni hrvatski dani, dani naselja u Podravini
- Priredbe u vezi sa Stipanom Blažetinom u Zalskoj županiji
- Kultura bez granica, priredbe u Gradišću
- Natjecanje Mihovila Nakovića u lijepome govoru
- Regionalna natjecanja iz hrvatskoga jezika
- Sudjelovanje na narodnosnom gala programu Nacionalnoga prosvjetnog instituta
- Proslava Savezove 25. obljetnice u Sambotelu
- Sudjelovanje na sastancima, priredbama Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti i Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu
- Sudjelovanje na sjednici Hrvatsko-mađarskoga mješovitog odbora.

Savezov partnerski sustav

Savezov je najvažniji strateški partner Hrvatska državna samouprava.

Plan partnerske suradnje:

- Državni ciljevi, zadaće, usklađivanje programa
- Sudjelovanje na sjednicama dvaju tijela
- Zajedničko sudjelovanje pri izgradnji hrvatsko-mađarskih državnih odnosa
- Provedba zajedničkih programa.

Najvažniji strateški partneri regionalnih udruga jesu **mjesne i županijske hrvatske samouprave**.

Zadaća:

- Regionalne udruge zajedno s mjesnim i županijskim hrvatskim samoupravama izrađuju najvažnije godišnje zadaće, usklađuju mjesne i županijske programe.

Savez putem diplomatskih predstavništava Republike Hrvatske, odnosno i samostalno njeguje korektnu poslovnu vezu s **matičnom domovinom**.

Zadaća:

- Sudjelovanje na manjinskim konferencijama matične domovine
- Sudjelovanje na natječajima matične domovine.

Savez traži i njeguje stručne odnose s takvim **zakladama, organizacijama, ministarstvima, fondovima** koji mogu osigurati njegovo djelovanje.

Sudjelovanje pri radu **Savjetodavnog tijela okrugloga stola za ljudska prava**.

Zadaća:

- Rad u Narodnosnoj radnoj skupini.

SAVEZ HRVATA U MAĐARSKOJ POZIVA ČLANSTVO NA SKUPŠTINU

VRIJEME: 25. travnja 2015. godine,
s početkom u 9.00 sati

MJESTO: PEČUH, HRVATSKI VRTIĆ OSNOVNA
ŠKOLA GIMNAZIJA I UČENIČKI DOM
(PEČUH SZIGETI ÚT 97.)